Nr. 4. Warszawa, dnia 15 maja 1931 r. **Rok XIV.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Komisarjat Rządu, ul. Senatorska Nr. 12. Telef. 696-87.

TREŚĆ:

I.

Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 1 maja Nr. 41 Rok 1931

Poz. 359. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic województwa nowogródzkiego i białostockiego.

Poz. 360. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic gmin wiejskich Ligota i Zmyślona Ligocka w powiecie ostrzeszowskim, województwie poznańskiem.

Poz. 361. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 1931 r. w sprawie obniżenia kar za zwłokę przy egzekucjach należności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych.

Na podstawie art. 53 p. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) zarządza się co następuje.

§ 1. Kary za zwłokę pobierane od składek Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych w trybie art. 53 p. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu przymusowem w administracji (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 342) obniża się z 2% miesięcznie do wysokości 1% miesięcznie.

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 maja 1931 r. i traci swą moc z dniem 1 maja 1932 r.

Poz. 362. Rozporządzenie Ministra Komunikacji z dnia 25 kwietnia 1931 r. o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia pracowników przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“.

Poz. 363. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 27 marca 1931 r. o tępieniu ostu.

Na podstawie art. art. 2, 3, 4, 8, 10 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 922) zarządzam co następuje:

§ 1. Zarządza się tępienie ostu polnego (Cirsium arvense), ostu lancetowatego (Cirsium lanceolatum), ostu siwego (Cirsium canum), ostu łąkowego (Cirsium rivulare), ostu zwisłego (Carduus nutans), ostu kędzierzawego (Carduus crispus) i ostu nastroszonego (Carduus acanthoides).

§ 2. Kto ma oset (§ 1) na gruncie przez siebie użytkowanym lub zarządzanym obowiązany jest corocznie roślinę tę z korzeniami wyrywać lub w inny sposób niszczyć tak, ażeby ją całkowicie ze swego gruntu usunąć, a przynajmniej niedopuszczać do zakwitnienia.

§ 3. Zarządy gmin corocznie wiosną przed dniem 1 maja, a w r. 1931 przed dniem 15 maja, obowiązane są ogłaszać w sposób w miejscowości przyjęty przypomnienie wszystkim mieszkańcom podlegającym w myśl § 2 obowiązkowi niszczenia ostu, że obowiązek ten na nich ciąży.

§ 4. Niewypełnienie obowiązku niszczenia ostu pomimo przypomnienia (§ 3) stanowić będzie naruszenie rozporządzenia niniejszego, karalne w myśl przepisów karnych rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. o zwalczaniu chorób roślin oraz o tępieniu chwastów i szkodników roślin.

§ 5. Zarządy gmin obowiązane są sprawdzać na gruncie w odpowiedniej porze, czy obowiązek niszczenia ostu po przypomnieniu w myśl § 3 o tym obowiązku jest wypełniany i o wypadkach niewypełnienia donosić powiatowej władzy administracji ogólnej celem ukarania winnych.

§ 6. Powołuje się do współdziałania z władzami wymienionemi w ustępie 1 art. 8 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 108, poz. 922) w akcji tępienia ostu, przewidzianej w niniejszem rozporządzeniu, odpowiedni techniczny personel państwowych urzędów i zakładów, związków samorządowych oraz organizacyj społeczno-rolniczych.

§ 7. Na gruntach użytkowanych przez państwowe zakłady naukowe oraz na gruntach stanowiących własność Państwa i pozostających pod zarządem administracji państwowej tępienie ostu—stosownie do postanowień rozporządzenia niniejszego — należy do organów państwowych zarządzających temi gruntami.

§ 8. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 364. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 29 kwietnia 1931 r. w sprawie zmiany rozporządzenia z dnia 17 maja 1930 r. o stosunku służbowym pracowników Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Poz. 365. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 kwietnia 1931 r. o odroczeniu wejścia w życie rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 lutego 1931 r. w sprawie przeniesienia siedziby sądu grodzkiego ze Strykowa do Głowna w powiecie brzezińskim w okręgu sądu okręgowego w Łodzi.

Poz. 366. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 kwietnia 1931 r. o rozmieszczeniu sądów grodzkich w powiecie puławskim w okręgu sądu okręgowego w Lublinie.

Poz. 367. Oświadczenie Rządowe z dnia 10 kwietnia 1931 r. w sprawie zgłoszenia przez Rząd Włoski rozciągnięcia konwencji międzynarodowej, dotyczącej ruchu samochodowego, podpisanej w Paryżu dnia 24 kwietnia 1926 r. na kolonje i posiadłości włoskie.

Poz. 368. Oświadczenie Rządowe z dnia 10 kwietnia 1931 r. w sprawie podpisania przez Estonję protokółu, dotyczącego uzyskania mocy obowiązującej przez międzynarodową konwencję opjumową, podpisaną w Hadze dnia 23 stycznia 1912 r.

Poz. 369. Oświadczenie Rządowe z dnia 16 kwietnia 1931 r. w sprawie przystąpienia W. M. Gdańska do traktatu handlowego i nawigacyjnego między Polską a Łotwą, podpisanego w Rydze dnia 12 lutego 1929 r.

---

z 2 maja Nr. 42 Rok 1931

Poz. 370. Ustawa z dnia 17 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji pomiędzy Polską i Rumunją, dotyczącej pomocy i ochrony sądowej w sprawach cywilnych wraz z protokółem końcowym, podpisanych w Bukareszcie dnia 19 grudnia 1929 r.

Poz. 371. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji konwencji z Austrją, dotyczącej Zastępczych Zakładów Pensyjnych dla Funkcjonarjuszy, podpisanej w Wiedniu dnia 17 stycznia 1925 r. wraz z 4 załącznikami, oraz protokółu dodatkowego, podpisanego tamże dnia 2 lutego 1928 r.

Poz. 372. Ustawa z dnia 18 marca 1931 r. w sprawie ratyfikacji protokółu o klauzulach arbitrażowych, otwartego do podpisu w Genewie dnia 24 września 1923 r.

Poz. 373. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic powiatu iłżeckiego i opatowskiego w województwie kieleckiem.

Poz. 374. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic powiatów brzeskiego i tarnowskiego w województwie krakowskiem.

Poz. 375. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zmianie granic powiatów kałuskiego i bohorodczańskiego w województwie stanisławowskiem.

Poz. 376. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Peda i o zmianie granic gminy wiejskiej Kakulin w powiecie wągrowieckim, województwie poznańskiem.

Poz. 377. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Rumia w powiecie morskim, województwie pomorskiem.

Poz. 378. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Sampława w powiecie lubawskim, województwie pomorskiem.

Poz. 379. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 1931 r. o zniesieniu obszaru dworskiego Świętosław i o utworzeniu gminy wiejskiej Świętosław w powiecie chełmińskim, województwie pomorskiem.

Poz. 380. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1931 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Na podstawie ustępu drugiego art. 3 ustawy z dnia 18 marca 1931 r. o zmianie niektórych postanowień ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 170) zarządza się co następuje:

§ 1. Ogłasza się w załączniku do niniejszego rozporządzenia tekst ustawy z dnia 11 grudnia 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych (Dz. U. R. P. z r. 1924 Nr. 6, poz. 46) w brzmieniu obowiązującem od dnia 1 kwietnia 1931 r. z uwzględnieniem zmian i uzupełnień wprowadzonych ustawą z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 178), ustawą z dnia 12 czerwca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 52, poz. 526), ustawą z dnia 22 lipca 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 566), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 13 grudnia 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 122, poz. 705), ustawą z dnia 23 marca 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 234), rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 647), oraz ustawą z dnia 18 marca 1931 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 170).

§ 2 Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Załącznik do rozp. Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1931 r. (poz. 380).

USTAWA

z dnia 11 grudnia 1923 r.

o zaopatrzeniu emerytalnem funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Tytuł I.

Postanowienia ogólne.

Art. 1.

Postanowienia niniejszej ustawy odnoszą się do funkcjonarjuszów państwowych, mianowanych na stałe zgodnie z obowiązującemi przepisami, tudzież zawodowych wojskowych. Osoby te oraz wdowy i sieroty po nich otrzymują zaopatrzenie emerytalne według zasad, określonych w niniejszej ustawie.

Art. 2.

Funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu niniejszej ustawy są urzędnicy i niżsi funkcjonarjusze państwowi, funkcjonarjusze poczt, telegrafów i telefonów, oficerowie i szeregowi Straży Granicznej, oficerowie i szeregowi Policji Państwowej, nauczyciele wszystkich szkół państwowych i publicznych, pozostający na etacie Państwa, tudzież sędziowie z wyjątkiem handlowych, prokuratorzy i asesorzy sądowi.

Emerytem w rozumieniu niniejszej ustawy odnośnie do zawodowych wojskowych jest zawodowy wojskowy, przeniesiony w stan spoczynku.

Uposażenie emerytalne ministrów reguluje osobna ustawa. Do czasu wejścia w życie tej ustawy ministrowie, którzy przed objęciem tego stanowiska pełnili służbę, jako stali funkcjonarjusze państwowi, względnie zawodowi wojskowi, lub pozostawali w stanie spoczynku, otrzymują w razie ustąpienia z zajmowanego co najmniej przez rok stanowiska ministra i niepowołania zpowrotem do czynnej służby państwowej lub wojskowej, o ile odpowiadają postanowieniom art. 9 ustawy, uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według ostatnio pobieranego uposażenia ministra (art. 6 i 17 ustawy), z obowiązkiem uiszczania przez czas zajmowania stanowiska ministra opłat emerytalnych, przewidzianych w art. 7 ust. 1 ustawy.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, którzy zajmowali stanowisko ministra przez okres krótszy niż rok, a pozatem odpowiadają warunkom, wyszczególnionym w ustępie poprzednim, otrzymują uposażenie emerytalne na podstawie niniejszej ustawy według uposażenia w służbie czynnej, ostatnio pobieranego przed objęciem stanowiska ministra.

Czas spędzony na stanowisku ministra liczy się do wysługi emerytalnej narówni ze służbą państwową.

Art. 3.

Ze Skarbu Państwa można pobierać tylko jedno zaopatrzenie.

W przypadkach, gdyby funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu, względnie pozostałej rodzinie, służyło z jakiegokolwiek bądź innego tytułu prawo do zaopatrzenia, wypłacanego ze Skarbu Państwa — uprawniony ma prawo wyboru.

Art. 4.

Osoby, które podstępnie uzyskały wyższy wymiar zaopatrzenia emerytalnego od przypadającego im na zasadzie niniejszej ustawy, mogą być pozbawione orzeczeniem dyscyplinarnem prawa do dalszego pobierania tego uposażenia, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej i obowiązku wynagrodzenia szkody wyrządzonej Skarbowi Państwa. Właściwość i tryb postępowania komisyj dyscyplinarnych określa rozporządzenie Rady Ministrów. Minister Skarbu jest uprawniony do natychmiastowego zawieszenia wypłaty całości lub części uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) do czasu uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

W razie pozbawienia osób, określonych w ust. 1 niniejszego artykułu, na mocy orzeczenia komisji dyscyplinarnej prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej) kwoty, których wypłata została przez Ministra Skarbu zawieszona, ulegają przelaniu na rzecz Skarbu Państwa.

W przypadku pozbawienia emeryta prawa do dalszego pobierania uposażenia emerytalnego właściwa władza naczelna może żonie i dzieciom takiego emeryta przyznać stały zasiłek, nieprzekraczający ich pensji wdowiej lub sierocej.

Kwoty, nienależnie pobrane przez emeryta (wdowę, sierotę), tytułem uposażenia emerytalnego (pensji wdowiej, sierocej), podlegają zwrotowi bez względu na to, czy miało miejsce świadome wprowadzenie władzy w błąd przez zainteresowaną osobę, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności karno-sądowej.

Art. 5.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) oraz odprawy mogą ulec zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu tylko z tytułu alimentów, jako też zapowiedzeniu i zajęciu sądowemu lub administracyjnemu z tytułu należności Skarbu Państwa.

Wysokość zapowiedzeń i zajęć wynosi: dla alimentów 2/5 zaopatrzenia emerytalnego, względnie odprawy, a dla należności Skarbu Państwa 1/5 zaopatrzenia emerytalnego, a 2/3 odprawy.

Postanowienia ustępu 2 niniejszego artykułu nie mają zastosowania do emerytów wojskowych oraz wdów i sierot po zawodowych wojskowych. U osób tych dokonywa się potrąceń dopuszczalnych w myśl ust. 1 niniejszego artykułu w wysokości, określonej w art. 3 ustawy z dnia 2 kwietnia 1925 r. o potrąceniach z uposażenia osób wojskowych (Dz. U. R. P. Nr. 45, poz. 312) z zaopatrzenia emerytalnego lub odprawy, wypłacanych na zasadzie niniejszej ustawy.

Pośmiertne nie ulega zapowiedzeniu, ani też zajęciu.

Art. 6.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emerytalne, pensja wdowia i sieroca) wymierza się w punktach w myśl zasad art. 3, 4 i 5 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), względnie dla sędziów i prokuratorów w myśl zasad art. 4 § 2 i art. 5 § 1, 2 i 3 ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) zależnie od grupy i szczebla, do których funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, został zaliczony.

Zmiany ilości punktów w poszczególnych grupach uposażenia oraz wartości mnożnej, stosowane do funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, pozostających w służbie czynnej, będą automatycznie stosowane do zaopatrzenia emerytalnego. Natomiast wszelkie zmiany, dotyczące zaszeregowania funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych do grup uposażenia, nie mają zastosowania do przeniesionych już w stan spoczynku funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Art. 7.

Za świadczenia, obciążające w myśl niniejszej ustawy Skarb Państwa, ustanawia się opłatę w wysokości 5% (pięć) uposażenia, pobieranego przez funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych w czynnej służbie. Opłatę tę pobiera się każdego miesiąca przez potrącenie z uposażenia. Obowiązek uiszczania opłaty emerytalnej ustaje, jeżeli funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy uiścił do Skarbu Państwa Polskiego opłaty emerytalne lub składki ubezpieczeniowe co najmniej za 35 lat, policzalnych do wysługi emerytalnej.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi przy każdorazowem osiągnięciu z jakiegokolwiek bądź tytułu uposażenia wyższej grupy lub szczebla oraz przy uzyskaniu lub podwyższeniu dodatku, zaliczalnego do podstawy wymiaru emerytury opłacają przez jeden rok połowę różnicy w wysokości uposażenia.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, wybrani do ciał ustawodawczych,

uiszczają przez czas trwania mandatu poselskiego lub senatorskiego opłaty, wymienione w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu od uposażenia, jakie pobierają lub pobieraliby w służbie czynnej, przyczem w tym ostatnim przypadku potrącenia opłaty emerytalnej winny być dokonywane z diet poselskich lub senatorskich.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, pełniący służbę poza granicami Państwa Polskiego i W. M. Gdańska, uiszczają przez cały czas pobytu zagranicą opłaty od uposażenia, jakieby pobierali, pełniąc służbę w kraju.

Opłaty, pobrane na podstawie niniejszego artykułu, nie podlegają zwrotowi.

Upoważnia się Radę Ministrów do wydawania rozporządzeń normujących:

a) I. przekazywanie przez Skarb Państwa ośmioprocentowej składki (określonej w art. 120 w ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) przy analogicznem zastosowaniu postanowień ust. 4, art. 120 powołanego rozporządzenia) właściwym Zakładom Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych oraz właściwym instytucjom, przedsiębiorstwom lub zakładom, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4, 5 i 6 powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia;

II. zaliczanie lat służby państwowej, pełnionej od dnia 1 stycznia 1928 r. do ubezpieczenia, unormowanego temże rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej, względnie do lat wysługi emerytalnej w wyżej wymienionych instytucjach, przedsiębiorstwach i zakładach tym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, których stosunek służbowy został rozwiązany z przyczyn, uznanych w rozporządzeniu Rady Ministrów za powodujące zachowanie prawa do przekazania, wymienionej w p. I, ośmioprocentowej składki i pod warunkiem, że funkcjonarjusz państwowy względnie zawodowy wojskowy nie nabył w służbie państwowej prawa do emerytury;

b) przekazywanie Skarbowi Państwa składek ubezpieczeniowych przez właściwe Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych, lub właściwe instytucje, przedsiębiorstwa i zakłady, których pracownicy zgodnie z art. 5 p. 4, 5 i 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911) nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na mocy tego rozporządzenia, za lata pracy umysłowej, podlegające zaliczeniu do wysługi emerytalnej tych pracowników, którzy przeszli lub przejdą do stałej służby państwowej.

Art. 8.

Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek właściwej władzy naczelnej za zgodą Ministra Skarbu może w przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, a nie objętych niniejszą ustawą:

a) uwzględniać przy wymiarze zaopatrzeń emerytalnych ustawowo niezaliczalne lata służby,

b) podwyższać wymiar ustawowo przypadającego zaopatrzenia emerytalnego tudzież

c) przyznawać zaopatrzenia emerytalne funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, jako też osobom po nich pozostałym.

Postanowienia niniejszego artykułu mają zastosowanie również do praktykantów, funkcjonarjuszów państwowych mianowanych do odwołania, oraz do pracowników kontraktowych.

TYTUŁ II.

Zaopatrzenie emerytalne funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Rozdział I.

Postanowienia wspólne.

Art. 9.

Prawo do uposażenia emerytalnego nabywa funkcjonarjusz państwowy oraz zawodowy wojskowy po nieprzerwanej co najmniej 10-letniej państwowej służbie cywilnej, względnie wojskowej, lub po łącznym nieprzerwanym co najmniej 10 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, o ile przechodzi w stan spoczynku z powodów, przewidzianych w ustawie.

Wyjątkowo nabywa funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, prawo do uposażenia emerytalnego:

1) po nieprzerwanej, co najmniej 5-letniej państwowej służbie cywilnej, względnie wojskowej, lub po łącznym nieprzerwanym, co najmniej 5 lat trwającym okresie państwowej służby cywilnej i wojskowej, z powodu trwałej niezdolności do służby spowodowanej kalectwem lub chorobą, nabytą w związku ze służbą, bez własnej winy;

2) bez względu na czas służby — wskutek trwałej niezdolności do służby z powodu:

a) nieszczęśliwego wypadku, wynikłego z powodu lub w czasie pełnienia obowiązków służbowych,

b) działań wojennych w miejscu służbowego pobytu,

c) chorób zakaźnych, panujących epidemicznie w miejscu służbowego pobytu, względnie w danej formacji wojskowej.

Przy obliczaniu 10-letniej, względnie 5-letniej służby państwowej, postanowienia art. 16 nie mają zastosowania.

Art. 10.

Do wysługi emerytalnej liczy się czas służby

nieprzerwanej z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w niniejszej ustawie.

Emerytowany funkcjonarjusz państwowy lub zawodowy wojskowy, powołany ponownie z urzędu lub na własną prośbę do stałej służby państwowej lub zawodowej wojskowej (reaktywacja), traci prawo do poprzednio przyznanego mu uposażenia emerytalnego. Przy ponownem przeniesieniu reaktywowanego w stan spoczynku wymierza mu się uposażenie emerytalne według ostatnio pobieranego uposażenia (art. 17 i 18 ustawy), przyczem do wysługi emerytalnej, nabytej przed reaktywacją, dolicza się cały okres służby, odbytej po reaktywacji.

Art. 11.

Funkcjonarjuszowi państwowemu i zawodowemu wojskowemu, który po nieprzerwanej co najmniej 10-letniej służbie państwowej stał się trwale niezdolnym do służby, a ponadto utracił bez własnej winy trwale co najmniej 95% zdolności do zarobkowania — dolicza się przy wymiarze uposażenia emerytalnego w granicach art. 19 niniejszej ustawy 10 lat do czasu służby, podlegającego normalnemu zaliczeniu do wysługi emerytalnej.

Do okresu 10-letniej służby państwowej wlicza się jedynie służbę państwową, zaliczalną do wysługi emerytalnej na mocy art. 37 punkt 1 i 2, lub art. 50 ust. 1 i 6 z uwzględnieniem łącznej policzalności państwowej służby cywilnej i wojskowej zgodnie z ust. 1 art. 9 ustawy,

Art. 12.

Funkcjonarjuszowi państwowemu i zawodowemu wojskowemu, który wskutek przypadków, wymienionych w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy, utracił również zdolność do pracy zarobkowej—wymierza się uposażenie emerytalne według norm art. 19 niniejszej ustawy, doliczając ponadto do wysługi emerytalnej w granicach tegoż artykułu zależnie od stopnia utraty zdolności do zarobkowania, a mianowicie:

przy utracie zdolności od 35% — 54% — 2 lata,

przy utracie zdolności od 55% — 74% — 4 lata,

przy utracie zdolności od 75% — 84% — 6 lat,

przy utracie zdolności od 85% — 94% — 8 lat,

przy utracie zdolności od 95% — 100% — 10 lat.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach może właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu przyznać uposażenie emerytalne w wymiarze wyższym od przewidzianego w ustępie 1 niniejszego artykułu aż do pełnej wysokości uposażenia w służbie czynnej (art. 17), będącego podstawą do obliczenia uposażenia emerytalnego.

Praktykantów i funkcjonarjuszów państwowych, mianowanych do odwołania w myśl ustaw o państwowej służbie cywilnej, w przypadkach, wymienionych w niniejszym artykule, traktuje się narówni z funkcjonarjuszami państwowymi, mianowanymi na stałe.

Art. 13.

Doliczenie lat do wysługi emerytalnej w myśl art. 12 niniejszej ustawy następuje pod warunkiem:

1) niezdolności do służby, spowodowanej przyczynami, wskazanemi w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy, stwierdzonej zarządzonem z urzędu badaniem komisji lekarskiej;

2) zgłoszenia wypadków w ciągu jednego roku tej władzy, przy której dany funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, służył.

W przypadkach, zasługujących na wyjątkowe uwzględnienie, a należycie usprawiedliwionych i udowodnionych, może władza przyjąć zgłoszenie, jeżeli nastąpiło ono nie później, niż w trzy lata po zajściu wypadku.

Art. 14.

Skład i sposób urzędowania komisji lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, a komisji wojskowo-lekarskiej dla zawodowych wojskowych określi rozporządzenie Rady Ministrów, które też określi sposób oceny zdolności do służby (państwowej, wojskowej), sposób oceny stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej, a także sposób stwierdzenia przyczynowego związku choroby (kalectwa) ze służbą państwową, a względnie wojskową wogóle, specjalnie zaś ustalenie, iż choroba powstała z przyczyn, przewidzianych w art. 9 niniejszej ustawy, sposób stwierdzenia powstania choroby, braku lub istnienia winy chorego (kaleki) w jej powstaniu, a następnie stałej potrzeby pomocy osób postronnych, względnie potrzeby szczególnej opieki, jako to: potrzeby umieszczenia w domu inwalidów, względnie w zakładzie dla umysłowo chorych.

Art. 15.

Czas służby wojskowej, odbytej podczas wojny od dnia rozpoczęcia działań wojennych do dnia podpisania traktatu pokoju, liczy się przy wymiarze uposażenia emerytalnego podwójnie. Również podwójnie liczy się czas rzeczywiście pełnionej służby cywilnej, odbytej na terenie operacyjnym, podporządkowanym dowództwu armji, oraz okresy służby rzeczywiście pełnionej w formacjach wojskowych.

Przy częściowej mobilizacji oblicza się w ten sposób czas służby, odbytej podczas wojny, tylko pełniącym służbę w formacjach zmobilizowanych, a ponadto wojskowym, zatrudnionym w Ministerstwie Spraw Wojskowych i Naczelnem Dowództwie.

Art. 16.

Przy ostatecznem obliczeniu lat wysługi emerytalnej nie uwzględnia się części roku do 6 miesięcy włącznie, natomiast okres, przekraczający czas 6 miesięcy, liczy się jako pełny rok.

Art. 17.

Podstawą do wymierzenia uposażenia emerytalnego jest uposażenie, pobierane ostatnio w służbie czynnej, przypadające według art. 3 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), względnie dla sędziów i prokuratorów według art. 4 §§ 1 i 3 ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107). Podstawę oblicza się w wymiarze dla samotnego.

Przy wymierzaniu uposażeń emerytalnych funkcjonarjuszom państwowym lub zawodowym wojskowym, pełniącym służbę na placówkach zagranicznych i terenie W. M Gdańska przyjmuje się za podstawę wymiaru uposażenie czynne, jakie pobieraliby, pełniąc służbę w kraju.

Art. 18.

Dodatki, określone w punktach w ustawie o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) w artykułach:

37 ust. 1 dla dyrektora szkoły średniej oraz seminarjum nauczycielskiego i ochroniarskiego,

47 ust. 1 dla kierowników szkół powszechnych,

48 i 49 dla inspektora szkolnego i zastępcy inspektora szkolnego,

54 ust. 1 dla dyrektora państwowej szkoły zawodowej,

62 ust. 1 i 2 dla dyrektora i kierownika szkoły specjalnej,

66 lit. a) dla podpułkownika i komandora porucznika,

118 — dodatek wyrównawczy dla funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych, jeżeli ten dodatek przysługiwał danemu funkcjonarjuszowi państwowemu lub zawodowemu wojskowemu w chwili przeniesienia w stan spoczynku, oraz dodatki, wymienione w art. 8 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) o uposażeniu sędziów i prokuratorów — wliczają się do podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego, obliczone od różnicy w wymiarze dla samotnego.

Niezależnie od postanowienia art. 17 powiększa się uposażenie emerytalne funkcjonarjuszów państwowych, którzy ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku, pełnili służbę na terenie W. M. Gdańska, o różnicę między mnożną, obowiązującą w kraju, a mnożną, obowiązującą na terenie W. M. Gdańska przez okres zamieszkiwania emeryta lub pozostałej po nim rodziny na tym obszarze.

Art. 19.

Uposażenie emerytalne wynosi do 10 lat służby włącznie 40% (czterdzieści procent) i wzrasta za każdy następny rok służby o 2,4% (dwa całe cztery dziesiąte procent), w żadnym jednak razie nie może przenosić 100% (stu procent) podstawy wymiaru uposażenia emerytalnego.

W tym samym stosunku oblicza się także wszystkie dodatki, do których emeryt ma prawo w myśl przepisów niniejszej ustawy.

Art. 20.

Na czas trwania wyjątkowych warunków ekonomicznych otrzymuje ponadto emeryt na żonę, poślubioną przed przejściem w stan spoczynku, dodatek, ustanowiony w art. 4 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), względnie w art. 5 ustawy o uposażeniu sędziów i prokuratorów z dnia 5 grudnia 1923 r. (Dz. U R. P. Nr. 134, poz. 1107).

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących przypadkach, może właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu przyznać emerytowi również dodatek na jedno dziecko.

Art. 21.

Funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, ma prawo z powodu przeniesienia go w stan spoczynku do zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia się z rodziną z ostatniego miejsca służbowego do przyszłego miejsca zamieszkania w kraju lub na obszarze W. M. Gdańska, według przepisów, normujących sprawę należności za przeniesienie z urzędu w służbie czynnej.

Z powyższego prawa przeniesienia się można skorzystać w ciągu jednego roku, licząc od dnia przeniesienia w stan spoczynku.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących, przypadkach Minister Skarbu może przyznawać zwrot kosztów jednorazowego przesiedlenia w razie, gdy przesiedlenie nastąpiło przed przeniesieniem w stan spoczynku, lub po upływie roku od dnia przeniesienia, a zaszły okoliczności, które uzasadniają niedotrzymanie rocznego terminu przesiedlenia.

Art. 22.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca, następującego po przeniesieniu w stan spoczynku.

Uposażenie emerytalne płatne jest miesięcznie zgóry.

Uposażenie emerytalne, wymierzone i przyznane, a niepodjęte w ciągu pięciu lat, liczonych od chwili płatności danego uposażenia, przypada na rzecz Skarbu Państwa. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może czynić wyjątki od powyższej zasady.

Art. 23.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego gaśnie:

1) w razie śmierci emeryta;

2) gdy emeryt został prawomocnie skazany za czyn karygodny, a skazanie pociąga za sobą utratę zdolności do piastowania urzędu publicznego, względnie prawa do uposażenia emerytalnego. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może jednak w tym przypadku przyznać żonie i dzieciom emeryta odpowiedni zasiłek na czas, przez który rodzina pozostawałaby bez środków do utrzymania. Zasiłek ten nie może przekracać ustawowego zaopatrzenia wdowiego względnie sierocego. Zawieszenie w wyroku sądowym wykonania kary pociąga za sobą utratę prawa do uposażenia emerytalnego tylko o ile emeryt został następnie skazany na odbycie zawieszonej kary; w tym przypadku utrata prawa do uposażenia emerytalnego następuje od pierwszego dnia miesiąca, następującego po uprawomocnieniu się ponownego skazania;

3) gdy emeryt wojskowy został orzeczeniem oficerskiego sądu honorowego prawomocnie skazany na wykluczenie z korpusu oficerskiego, za czyn popełniony przed wstąpieniem do wojska polskiego, a zwrócony przeciw interesom Narodu Polskiego.

Ponadto emeryt może zrzec się stale lub czasowo prawa do pobierania uposażenia emerytalnego, zrzeczenie to jednak nie może w niczem szkodzić prawom wdów i sierot do pensji wdowiej i sierocej, tudzież prawom osób uprawnionych do otrzymywania od emeryta alimentów z tytułu których uposażenie emerytalne podlega zapowiedzeniu i zajęciu w myśl art. 5 niniejszej ustawy.

Art. 24.

Prawo do pobierania uposażenia emerytalnego nie przysługuje:

1) na czas przebywania przez okres dłuższy niż pół roku poza granicami Państwa, względnie Wolnego Miasta Gdańska, bez zezwolenia właściwej władzy naczelnej, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

2) w razie utraty obywatelstwa polskiego, z wyjątkiem równoczesnego przyjęcia obywatelstwa gdańskiego;

3) na czas pobierania zaopatrzenia z tytułu niezdolności do służby lub pracy na zasadzie innych ustaw, jeżeli świadczenia te płyną ze Skarbu Państwa (art. 3); postanowienie to nie ma zastosowania do weteranów powstań narodowych, oraz wdów i sierot po nich, o ile otrzymują zaopatrzenie na mocy ustawy z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 112);

4) w razie wstąpienia do klasztoru;

5) przy zastosowaniu przepisów niniejszej ustawy (art. 42, 55, 56, 57 i 58) na czas umieszczenia w domu inwalidów, względnie w zakładach dla umysłowo chorych.

W przypadkach, przewidzianych w niniejszym artykule, wypłaca się uposażenie emerytalne od dnia pierwszego miesiąca, następującego po usunięciu przyczyn, wymienionych w tym artykule, nie wcześniej jednak niż od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu się o uposażenie.

Art. 25.

Emeryci, którzy zajmują jakiekolwiek płatne stanowisko w urzędzie, instytucji, przedsiębiorstwie lub zakładzie państwowym, czy też samorządu terytorjalnego lub gospodarczego, tudzież w instytucjach ubezpieczeń społecznych, oraz emeryci, którzy pobierają emeryturę z funduszów takiej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu, otrzymuią tylko taką część przyznanego na mocy niniejszej ustawy, uposażenia emerytalnego, która wraz z wynagrodzeniem, względnie zaopatrzeniem, pobieranem z danej instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu nie przewyższa 150% uposażenia, ostatnio pobieranego w służbie czynnej.

Za uposażenie, ostatnio pobierane w służbie czynnej w rozumieniu poprzedniego ustępu uważać należy uposażenie służbowe obliczone według stopnia i grupy, do której emeryt był zaliczony ostatnio przed przeniesieniem w stan spoczynku, z uwzględnieniem dodatków, przywiązanych do pełnienia służby w miejscowości, będącej siedzibą instytucji, przedsiębiorstwa lub zakładu, w których emeryt jest zatrudniony oraz z uwzględnieniem innych dodatków, do których mają prawo wszyscy funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi.

Postanowienie ust. 1 nie dotyczy tych emerytów, których wysokość uposażenia emerytalnego nie przekracza rocznie 3.600 złotych.

Czasowe powierzenie emerytowi ściśle określonych specjalnych czynności nie uważa się za objęcie stanowiska w rozumieniu ust. 1.

Rozdział II.

Postanowienia dotyczące wyłącznie funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 26.

Przeniesienie w stan spoczynku funkcjonarjuszów państwowych (art. 2), nie wyłączając

sędziów i prokuratorów, zarządza właściwa władza naczelna.

Sędziów i prezesów Najwyższego Trybunału Administracyjnego przenosi w stan spoczynku Prezes Rady Ministrów.

Członków kolegjum Najwyższej Izby Kontroli i prezesów izb okręgowych przenosi w stan spoczynku Prezez Rady Ministrów, natomiast innych urzędników — Prezes Najwyższej Izby Kontroli.

Władza naczelna może upoważnić podległe sobie bezpośrednio władze do przenoszenia w stan spoczynku pewnych kategoryj funkcjonarjuszów, których mianowanie jest zastrzeżone kompetencji jej lub podległej jej władzy.

Art. 27.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emeryta, pensje wdowią i sierocą), przyznaje i wymierza właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu, lub upoważniona przez władzę naczelną właściwa władza II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową.

Zaopatrzenie emerytalne (uposażenie emeryta, pensja wdowia i sieroca) winno być przyznane i wymierzone w ciągu 30 dni od daty przeniesienia w stan spoczynku, względnie śmierci funkcjonarjusza państwowego.

W razie niemożności wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego w przewidzianym terminie właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu winna przyznać danemu emerytowi (wdowie sierocie) zaliczkę do czasu wymierzenia zaopatrzenia emerytalnego. Zaliczka ta podlega potrąceniu w całości z pierwszych przyznanych rat zaopatrzenia emerytalnego (uposażenia emeryta, pensji wdowiej lub sierocej).

Art. 28.

Przeniesienie w stan spoczynku następuje na prośbę funkcjonarjusza państwowego:

a) bez względu na wiek, jeżeli funkcjonarjusz państwowy z powodu ułomności cielesnej, albo z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych stał się trwale niezdolny do służby;

b) bez względu na zdolność do służby, gdy przekroczył sześćdziesiąt lat życia;

c) gdy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 55 lat życia.

Art. 29.

Władza powinna funkcjonarjusza państwowego przenieść w stan spoczynku bez jego prośby:

a) gdy funkcjonarjusz państwowy z powodu choroby nie pełnił służby dłużej niż na to zezwalają ustawy o państwowej służbie cywilnej; za przerwy w tych czasokresach uważane będą tylko te czasokresy czynnej służby, które wynoszą co najmniej połowę czasu, spędzonego poprzednio poza służbą wskutek choroby lub na urlopie dla poratowania zdrowia;

b) gdy z powodów, podanych w punkcie a) art. 28, jest trwale niezdolny do prawidłowego pełnienia służby;

c) jeżeli funkcjonarjusz państwowy w ciągu pół roku od chwili przeniesienia go w stan nieczynny nie został powołany do służby czynnej.

Władza może przenieść funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku bez jego prośby, gdy przekroczył 60 lat życia i uzyskał prawo do zaopatrzenia emerytalnego. Przepis ten, nie stosuje się do sędziów, prokuratorów, profesorów szkół akademickich, jako też do członków kolegjum Najwyższej Izby Kontroli, kolegjów departamentów Najwyższej Izby Kontroli, prezesów i wiceprezesów izb okręgowych i członków kolegjów tychże izb, do których stosuje się odrębne przepisy.

Art. 30.

Władza musi funkcjonarjusza państwowego przenieść w stan spoczynku bez jego prośby na podstawie prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego o przeniesieniu w stan spoczynku przy zachowaniu postanowień tego orzeczenia.

Ponadto Prezes Najwyższej Izby Kontroli i członkowie kolegjum Najwyższej Izby Kontroli muszą być przeniesieni w stan spoczynku na skutek uchwały Sejmu, powziętej w myśl art. 9 Konstytucji, lub wskutek utraty praw stanu na zasadzie wyroku sądowego, podanych do wiadomości Prezesa Rady Ministrów.

Przeniesienie w stan spoczynku w powyższych przypadkach następuje wyłącznie przy zachowaniu postanowień ustępu 1 art. 9 niniejszej ustawy.

Art. 31.

Funkcjonarjusz państwowy, ubiegający się o przeniesienie w stan spoczynku z powodów, wymienionych w lit. a) art. 28, będzie poddany badaniu komisji lekarskiej I instancji w celu stwierdzenia, czy zachodzi trwała niezdolność do służby oraz z jakich przyczyn, a nadto, czy i w jakiej wysokości zachodzi utrata zdolności do zarobkowania (art. 11 i 12). Komisja lekarska I instancji przesyła swe orzeczenie bezpośrednio tej władzy która zarządziła badanie, odpis zaś orzeczenia przesyła badanej osobie.

Właściwa władza ma prawo poddać funkcjonarjusza państwowego badaniu komisji lekarskiej II instancji. Również funkcjonarjusz państwowy ma prawo domagać się z uzasadnionych powodów badania przez komisję lekarską II instancji, jeżeli wynik badania przez komisję lekarską I instancji wypadł dla niego niekorzystnie. Odnośne odwołanie wraz z wnioskiem o przedstawienie do zbadania komisji lekarskiej II instancji winien funkcjonarjusz państwowy wnieść w ciągu dni 14-tu od daty doręczenia mu orzeczenia komisji lekarskiej I instancji do tej władzy, która zarządziła badanie.

Art. 32.

O zamierzonem przeniesieniu funkcjonarjusza państwowego w stan spoczynku bez jego prośby w przypadkach, przewidzianych w punktach a) i b) art. 29, władza zawiadamia pisemnie funkcjonarjusza państwowego z równoczesnem pouczeniem, że w ciągu dni 14 ma on prawo wnieść odwołanie. Jeżeli przeniesienie w stan spoczynku następuje z mocy lit. b) art. 29 ma nadto anologiczne zastosowanie postępowanie przewidziane w art. 31 ustawy, przyczem władza w zawiadomieniu o zamierzonem przeniesieniu w stan spoczynku winna powołać się na orzeczenie komisji lekarskiej.

Art. 33.

Przeciw orzeczeniu władzy bezpośrednio podległej władzy naczelnej, wydanemu na zasadzie art. 26 ustęp 4 ustawy, funkcjonarjuszowi państwowemu służy w ciągu 30-tu dni prawo wniesienia zażalenia do właściwej władzy naczelnej.

Przeciw orzeczeniu, opartemu na powtórnem, na własną prośbę funkcjonarjusza państwowego zarządzonem, badaniu komisji lekarskiej nie przysługuje żaden środek prawny.

Art. 34.

Bieg terminów, przewidzianych w art. 31, 32 i 33, rozpoczyna się z dniem, następującym po dniu doręczenia zawiadomienia lub orzeczenia.

Jeżeli koniec terminu przypadnie na niedzielę lub święto uroczyste, kończy się termin następnego dnia powszedniego. Terminu nie uważa się za zaniedbany, jeżeli przed jego upływem zażalenie wysłano pocztą listem poleconym, nadanym w dniu ostatnim terminu.

Art. 35.

Art. 32 nie stosuje się do sędziów i prokuratorów, asesorów sądowych i aplikantów sądowych. Zasady postępowania celem przeniesienia tych funkcjonarjuszów w stan spoczynku z urzędu określi ustawa o służbie sędziowskiej i prokuratorskiej.

Art. 36.

Uposażenie emerytalne przyznaje się i oblicza na podstawie danych, zawartych w osobowych aktach funkcjonarjusza państwowego i popartych bądź oryginalnemi dokumentami, bądź też uwietrzytelnionemi odpisami takich dokumentów.

Jeżeli funkcjonarjusz państwowy rości sobie prawo do uposażenia emerytalnego w wyższym wymiarze, aniżeli wynika to z danych zawartych w jego osobowych aktach, winien udowodnić swe żądanie dokumentami.

Wyższe uposażenie emerytalne otrzymuje funkcjonarjusz państwowy od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu i wykazaniu prawa do takiego uposażenia.

Za czas, nieobjęty obliczeniem z powodu późniejszego przedstawienia dokumentów, funkcjonarjusz państwowy otrzymuje różnicę jedynie w tym wypadku, gdy nie ponosi winy opóźnionego przedstawienia dokumentów.

Art. 37.

1. Czas służby liczy się do wysługi emerytalnej od dnia rzeczywistego objęcia służby.

Do wysługi emerytalnej dolicza się również państwową służbę prowizoryczną i przygotowawczą, w myśl zasad obowiązujących przepisów o państwowej służbie cywilnej, o ile nominacja na służbę stałą nastąpiła w czasie służby prowizorycznej lub bezpośrednio po odbyciu służby przygotowawczej.

2. Ponadto właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może danemu funkcjonarjuszowi zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej w charakterze funkcjonarjusza prowizorycznego lub praktykanta, a niepoliczalnej do wysługi emerytalnej na zasadzie punktu 1 niniejszego artykułu, oraz czas pracy kontraktowej w służbie państwowej, przyczem jeżeli funkcjonarjusz za okres podlegający zaliczeniu nie opłacał żadnych składek ubezpieczeniowych, podlegających przekazaniu na rzecz Skarbu Państwa, doliczenie może nastąpić jedynie po uprzedniem uiszczeniu opłaty emerytalnej, przewidzianej w art. 7 niniejszej ustawy od uposażenia tego stopnia służbowego, który funkcjonarjusz uzyskał przy pierwszem mianowaniu na stałe.

Jeżeli nominacja na służbę stałą lub prowizoryczną, podlegającą zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl p. 1 niniejszego artykułu, nastąpiła w czasie trwania pracy kontraktowej w służbie państwowej, lub bezpośrednio po ukończeniu tej pracy, praca kontraktowa podlega zaliczeniu w całości do wysługi emerytalnej pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej zgodnie z ustępem poprzednim.

3. Do czasu służby, podlegającej normal-

nemu liczeniu do wysługi emerytalnej, dolicza się:

a) czas przebyty w stanie nieczynnym, określony w obowiązujących przepisach o państwowej służbie cywilnej.

b) czas czynnej, również obowiązkowej, służby w wojsku polskiem, gdy funkcjonarjusz nie pełnił jej równolegle z państwową służbą cywilną, zaliczalną do wysługi emerytalnej;

c) czas przebyty w niewoli, jeżeli dostanie się do niej nastąpiło bez winy funkcjonarjusza.

Nadto przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośnemi ustawami przepisany, nie przekraczający jednak 4 lat, czas rzeczywistych studjów w wyższych zakładach naukowych państwowych i uznanych za równorzędne z państwowemi, jeżeli czas tych studjów nie biegnie równolegle z czasem służby, zaliczalnej do emerytury i tylko w przypadku całkowitego zakończenia studjów przepisanemi egzaminami.

Czas obowiązkowej służby wojskowej oraz studjów wyższych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

W razie reaktywowania emeryta, który przeszedł w stan spoczynku przed dniem 1 października 1923 r. czas studjów wyższych może być zaliczony do wysługi emerytalnej dopiero po przesłużeniu co najmniej 5 lat w państwowej służbie polskiej.

Do zaliczenia czasu czynnej służby w wojsku polskiem i czasu, przebytego w niewoli, nie ma zastosowania warunek ciągłości służby (art. 10 ust. 1 ustawy).

4. Funkcjonarjuszom, którzy wstąpili ponownie do służby państwowej zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy pełny kalendarzowy rok służby państwowej, pełnionej po przerwie (art. 10 ust. 1) jeden rok pełnionej przed przerwą służby państwowej, określonej w pkt. 1 oraz w ustępie ostatnim pkt. 2 niniejszego artykułu.

W wyjątkowych przypadkach może właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu zaliczyć do wysługi emerytalnej czas służby, pełnionej przed przerwą (art. 10 ust. 1 ustawy) w większym wymiarze, aniżeli ustalono w ustępie poprzednim.

Przy przechodzeniu funkcjonarjuszów państwowych z jednego działu służby do drugiego za przerwy w rozumieniu ustępów poprzednich i art. 10 ust. 1 ustawy uważa się jedynie przerwy, przekraczające dni 30.

5. Funkcjonarjuszom poczt ruchomych (urzędnikom ambulansowym i niższym funkcjonarjuszom pocztowym jeżdżącym w ambulansach) po upływie 10 lat służby w tym charakterze zalicza się do wysługi emerytalnej każdy dalszy rok takiej służby za 14 miesięcy.

6. Wojskowym zawodowym czas przebyty w służbie Korpusu Ochrony Pogranicza, zalicza się do wysługi emerytalnej w stosunku 16 miesięcy za 12 miesięcy.

Wojskowi zawodowi w czasie służby w Korpusie Ochrony Pogranicza oprócz uprawnień emerytalnych z tytułu niniejszej ustawy korzystają z uprawnień, przysługujących oficerom i szeregowym Straży Granicznej w myśl art. 49 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o Straży Granicznej.

Art. 38.

Do wysługi emerytalnej nie wlicza się:

a) czasu służby, spędzonego przed ukończeniem 18 lat życia, wyjątek stanowi służba wojskowa na obszarze operacyjnym;

b) czasu urlopu bez uposażenia, z wyjątkiem urlopu, otrzymanego na czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego, oraz czasu urlopu bez uposażenia, udzielonego nauczycielowi dla pracy w szkolnictwie prywatnem lub w instytucji społecznej, zajmującej się szerzeniem oświaty pozaszkolnej; nauczyciel ten winien za czas tego urlopu opłacić wkładki emerytalne, przewidziane w art. 7 niniejszej ustawy;

c) czasu zawieszenia w służbie, niepoliczalnego do czasu służby czynnej, w myśl odnośnych przepisów;

d) czasu służby, odliczonego orzeczeniem dyscyplinarnem w myśl odnośnych przepisów.

Art. 39.

W razie przyznania emerytury z doliczeniem lat wskutek nieszczęśliwego wypadku (art. 9 punkt 2) przysługuje izbie skarbowej, w której okręgu emeryt otrzymuje swe zaopatrzenie, względnie która to zaopatrzenie wypłaca, lub też innej władzy wypłacającej zaopatrzenie emerytalne—prawo zarządzenia przy analogicznem zastosowaniu postępowania przewidzianego w art. 31 ustawy trzykrotnego badania emeryta w ciągu lat dziewięciu, w okresach trzechletnich od dnia przeniesienia w stan spoczynku, przez komisję lekarską w celu stwierdzenia, czy trwała niezdolność do pracy zarobkowej nadal istnieje. W przypadku stwierdzenia odzyskania w części zdolności do pracy zarobkowej, ma dana izba skarbowa względnie władza wypłacająca, postawić władzy, uprawnionej do przenoszenia w stan spoczynku funkcjonarjuszów państwowych, wniosek o odliczanie częściowe lub całkowite przyznanych dodatkowo lat do wysługi emerytalnej z art. 12 niniejszej ustawy.

W razie stwierdzenia przez komisję lekarską zupełnej zdolności do służby, należy emeryta powołać do służby czynnej w tym samym lub innym dziale zarządu państwowego na stanowisko nie niższe od poprzednio zajmowa-

nego. W przypadku odmowy ze strony emeryta, należy cofnąć przyznane mu zaopatrzenie emerytalne.

Art. 40.

Oprócz przypadków, wymienionych w art. 23 niniejszej ustawy, prawo do pobierania uposażenia emerytalnego gaśnie, gdy emeryt, który nie ukończył 50 lat życia, powołany w ciągu 6 lat po przeniesieniu w stan spoczynku w myśl punktu a) art. 28 i punktów a), b) i c) art. 29, odmówi przyjęcia ofiarowanej mu ponownie posady państwowej równej lub wyższej grupy uposażenia, przyczem mają zastosowanie odnośne postanowienia ustaw o państwowej służbie cywilnej.

Art. 41.

Do emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych, powołanych do służby wojskowej na skutek mobilizacji lub częściowego uzupełnienia wojska do stopy wojennej, mają analogiczne zastosowania postanowienia ust 3 art. 13 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924).

Postanowienie powyższe nie dotyczy emerytowanych pracowników kolejowych, względnie pracowników poczt, radiotelegrafów, telegrafów i telefonów, powołanych do służby wojskowej kolejowej, względnie w pocztach, radiotelegrafach i telefonach, na podstawie ustaw z dnia 27 marca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 160) i 18 grudnia 1920 r. (Dz. U. R. P. z 1921 r. Nr. 7, poz. 36).

Art. 42.

Emerytowany funkcjonarjusz państwowy psychicznie chory, nie mający prócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być na wniosek odnośnego opiekuna, za zgodą Ministra Skarbu, umieszczony i leczony na koszt Skarbu Państwa w zakładzie dla umysłowo chorych, przyczem przez cały czas przebywania w takim zakładzie wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego.

Żonie i dzieciom takiego emeryta przysługuje za czas jego pobytu w takim zakładzie prawo do zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego, obliczonego według ust. 1 art. 61, względnie 62 niniejszej ustawy.

Art. 43.

Emerytowani funkcjonarjusze państwowi mają prawo do korzystania z ulg w razie kuracji w państwowych zakładach leczniczych i uzdrowiskach narówni z funkcjonarjuszami w służbie czynnej.

Ponadto władna będzie Rada Ministrów przyznać emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym prawo do korzystania z ulg, przyznawanych funkcjonarjuszom państwowym w zakresie pomocy lekarskiej, przejazdach państwowemi środkami komunikacyjnemi i t. p.

Art. 44.

Funkcjonarjusz państwowy, który nie nabył prawa do emerytury, a opuszcza służbę z powodu trwałej niezdolności do pełnienia obowiązków służbowych, nabytej wskutek choroby lub kalectwa bez własnej winy względnie zostanie zwolniony ze służby z powodu zmian organizacji władz i urzędów, otrzymuje jednorazową odprawę w wysokości trzymiesięcznego ostatnio pobieranego uposażenia w służbie czynnej.

Rozdział III.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie zawodowych wojskowych.

Art. 45.

Zawodowych oficerów przenosi w stan spoczynku Minister Spraw Wojskowych, zaś zawodowych szeregowych — dowódca okręgu korpusu na wniosek przełożonego, posiadającego uprawnienie co najmniej dowódcy pułku.

Art. 46.

Uposażenie emerytalne zawodowych oficerów wymierza Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu, a zawodowych szeregowych—dowódca okręgu korpusu w porozumieniu z właściwą izbą skarbową.

Wypłatę uposażenia emerytalnego zarządza właściwa władza skarbowa.

Przeciw orzeczeniu dowódcy okręgu korpusu służy zawodowemu szeregowemu prawo zażalenia do Ministra Spraw Wojskowych w ciągu 30 dni, licząc od dnia, następującego po dniu doręczenia orzeczenia przyczem postanowienie ust. 2 art. 34 niniejszej ustawy ma zastosowanie.

Przy przyznawaniu i wymierzaniu zaopatrzenia emerytalnego zawodowym wojskowym mają analogiczne zastosowanie przepisy ust. 2 i 3 art. 27 ustawy.

Art. 47.

I. Przeniesienie w stan spoczynku zawodowego wojskowego następuje w jednym z poniżej wyszczególnionych przypadków:

A. na własną prośbę:

a) gdy przekroczył 55 lat życia;
b) gdy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego i ukończył 53 lat życia;

B. na własną prośbę lub z urzędu:

c) jeżeli z powodu ułomności cielesnej lub z powodu upadku sił fizycznych lub umysłowych, stał się trwale niezdolnym do pełnienia zawodowej służby wojskowej.

C. z urzędu:

d) gdy przekroczył wiek, przewidziany dla zawodowych wojskowych ustawami o obowiązkach i prawach oficerów oraz szeregowych;

e) gdy pozostając w stanie nieczynnym z powodu niezdolności do służby, albo z powodu zredukowania etatów, przekroczył termin pozostawania w stanie nieczynnym ustalony ustawami, wskazanemi w punkcie d) niniejszego artykułu;

f) gdy otrzymał ostateczną opinję ujemną, określoną ustawami o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów;

g) gdy szeregowy zawodowy został zwolniony z czynnej służby na skutek nieodnowienia z nim przez władzę uprawnioną zobowiązania do dalszej zawodowej służby wojskowej pomimo jego prośby, ani też nie otrzyma stanowiska należnego mu w myśl art. 99 ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 698), o podstawowych obowiązkach i prawach szeregowych Wojska Polskiego.

II. Przeniesienie w stan spoczynku zawodowego wojskowego może być nadto zarządzone na własną prośbę, po ukończeniu przez oficerów — 30, lat przez podoficerów — 20 lat zaliczalnych do wysługi emerytalnej, w tem co do oficerów — najmniej 20 lat, co do podoficerów — najmniej 17 lat faktycznie spędzonych w służbie wojskowej. Uwzględnienie prośby o przeniesienie w stan spoczynku zależy od decyzji Ministra Spraw Wojskowych.

Art. 48.

Zawodowemu wojskowemu po nieprzerwanej, co najmniej 10-cio letniej służbie wojskowej, w przypadku;

a) gdy orzeczeniem oficerskiego sądu honorowego został prawomocnie skazany na karę wykluczenia z korpusu oficerskiego,

b) gdy wyrokiem sądu wojskowego została prawomocnie orzeczona kara zwolnienia ze służby oficera, albo też kara degradacji podoficera,

c) gdy wyrokiem sądu wojskowego została prawomocnie orzeczona kara wydalenia z wojska —

może Minister Spraw Wojskowych przyznać zaopatrzenie w wysokości odpowiadającej temu uposażeniu emerytalnemu, jakieby skazany pobierał, w razie przeniesienia go w stan spoczynku.

Art. 49.

Przez okresy służby, wymagane w art. 11, 47 i 48 ustawy, należy rozumieć obliczane w sposób kalendarzowy, nieprzerwane okresy służby wojskowej, oraz nieprzerwane, łączne okresy państwowej służby cywilnej i wojskowej.

Do czasokresów wymienionych w ust. 1, wlicza się czas służby, przewidzianej w punktach b) c) i d) art. 50 niniejszej ustawy.

Art. 50.

Czas służby, podlegający normalnemu liczeniu do wysługi emerytalnej, liczy się od dnia rozpoczęcia czynnej służby wojskowej.

Do tego czasu służby wlicza się:

a) czas czynnej służby cywilno-państwowej niespełnianej równocześnie ze służbą wojskową, obliczony według odnośnych ustaw o służbie cywilnej, gdy zajmowana posada w służbie cywilno-państwowej uprawniała do emerytury;

b) czas, przebyty w stanie nieczynnym z uposażeniem;

c) czas, spędzony w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego, skoro przeniesienie w stan nieczynny nastąpiło z powodu piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego;

d) czas, przebyty w niewoli.

Przy wymiarze uposażenia emerytalnego dolicza się minimalny, odnośnemi ustawami przepisany, czas studjów wyższych na jednym z wydziałów uniwersytetu lub w równorzędnym zakładzie naukowym, jeżeli czas studjów nie biegnie równolegle z czasem służby, zaliczalnej do emerytury, i tylko w przypadku całkowitego zakończenia studjów przepisanemi egzaminami, jednakowoż w ilości nie wyżej niż 4 lata.

Czas studjów wyższych, jako też czas odkomenderowania na studja niewojskowe ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie roszczenia o to uposażenie.

Czas obowiązkowej służby wojskowej dla podoficerów zawodowych ma wpływ tylko na wysokość uposażenia emerytalnego, a nie na uzasadnienie tego roszczenia.

Wyjątkowo może Minister Spraw Wojskowych za zgodą Ministra Skarbu zaliczyć do wysługi emerytalnej także czas, spędzony w charakterze państwowego pracownika kontraktowego, przyczem mają postanowienia punktu 2 art. 37 niniejszej ustawy analogiczne zastosowanie.

Postanowienia art. 36 oraz art. 37 punkt 4 ustawy mają analogiczne zastosowanie do zawodowych wojskowych.

Art. 51.

Do wysługi emerytalnej nie wlicza się:

a) czasu trwania dezercji lub samowolnego opuszczenia służby;

b) czasu odbywania kary pozbawienia wolności, wymierzonej na podstawie prawomocnego wyroku sądowego;

c) czasu, spędzonego w stanie nieczynnym bez uposażenia czynnego, z wyjątkiem przypadku, przewidzianego w punkcie c) art. 50 niniejszej ustawy;

d) czasu służby, za który przy zwolnieniu wypłacono odprawę, jeżeli odprawa ta nie zostanie zwrócona;

e) czasu czynnej służby, spędzonej przed ukończeniem 18 lat życia; wyjątek stanowi służba wojskowa na obszarze operacyjnym;

f) czasu zawieszenia w służbie, niepoliczalnego do czasu służby czynnej w myśl odnośnych przepisów.

Art. 52.

Przy wymierzaniu uposażenia emerytalnego zawodowym wojskowym, zatrudnionym w aeronautyce, czas przydziału do personelu latającego, przebyty podczas pokoju, zalicza się do wysługi emerytalnej podwójnie.

Przy wymierzaniu uposażenia emerytalnego zawodowym wojskowym, marynarzom zaokrętowanym oraz zawodowym wojskowym armji lądowej, pełniącym służbę na statkach, znajdujących się w kampanji, liczy się do wysługi emerytalnej podczas pokoju 1 miesiąc za 40 dni.

Zawodowemu wojskowemu, przeniesionemu w stan spoczynku i powołanemu w czasie wojny do czynnej służby wojskowej, wymierza się przy zdemobilizowaniu uposażenie emerytalne, obliczone z uwzględnieniem czasu, spędzonego ponownie w czynnej służbie, w granicach art. 19 niniejszej ustawy, uwzględniając jednak ewentualne nominacje (awanse).

Art. 53.

Aeronautom, którzy z powodu nieszczęśliwego wypadku podczas wzlotów służbowych stali się niezdolnymi do służby wojskowej, uwzględnia się przy wymiarze uposażenia emerytalnego również dodatek aeronautyczny.

Art. 54.

W razie przyznania uposażenia emerytalnego z doliczeniem do wysługi emerytalnej lat w myśl art. 12 niniejszej ustawy ma Minister Spraw Wojskowych odnośnie do zawodowych oficerów, zaś dowódca okręgu korpusu odnośnie do zawodowych szeregowych, zarządzać co najmniej 2 razy w okresach trzechletnich w przeciągu sześciu lat od dnia przeniesienia w stan spoczynku ponowne zbadanie emeryta przez komisję wojskowo-lekarską w celu stwierdzenia stopnia utraty zdolności do pracy zarobkowej i ewentualnego odliczenia przyznanych dodatkowo lat do emerytury z art. 12 niniejszej ustawy.

Emeryt, któremu odliczono w myśl powyższego ustępu przyznane dodatkowo lata, a który nie może być przyjęty zpowrotem do służby wojskowej — otrzymuje uposażenie emerytalne w wymiarze nie niższym jednak od 40% (art. 19).

Art. 55.

Emerytowany zawodowy wojskowy, który wskutek podeszłego wieku lub wskutek złego stanu zdrowia potrzebuje szczególnej opieki, jakiej nie znajduje w rodzinie, a przytem nie ma oprócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być umieszczony w domu inwalidów.

Art. 56.

Emerytowany zawodowy wojskowy umysłowo chory, nie mający oprócz emerytury innych źródeł utrzymania, może być umieszczony w państwowych zakładach leczniczych cywilnych, względnie wojskowych, jeżeli władze, określone w rozporządzeniu Rady Ministrów, wydanem na mocy art. 14 niniejszej ustawy, stwierdzą potrzebę tego, jako też okoliczność, że jest pozbawiony szczególnej opieki.

Emerytowani zawodowi wojskowi, którzy wskutek działań wojennych lub nieszczęśliwego wypadku, pozostającego w ścisłym związku ze służbą wojskową, bez własnej winy doznali uszkodzeń cielesnych, lub stali się chorymi, posiadają prawo do leczenia, protezowania i wszelkich świadczeń w zakresie opieki społecznej, przewidzianych w obowiązującem ustawodawstwie względem inwalidów wojennych.

Emerytowani zawodowi wojskowi, którzy z przyczyn, wymienionych w ustępie poprzednim, utracili bez własnej winy trwale co najmniej 95% zdolności do zarobkowania i wskutek kalectwa lub choroby potrzebują nieodzownie stałej opieki innych osób, otrzymują w granicach art. 19 ustawy dodatek w wysokości 25% uposażenia w służbie czynnej, stanowiącego podstawę wymiaru emerytury (art. 17 i 18 ustawy).

Art. 57.

Emerytowany zawodowy wojskowy, umieszczony w domu inwalidów, względnie w zakładzie dla umysłowo chorych, otrzymuje na koszt Państwa mieszkanie, utrzymanie, odzienie, opiekę lekarską i usługę.

Przez czas przebywania emeryta w domu dla umysłowo chorych wstrzymuje się wypłatę uposażenia emerytalnego, a przez czas przebywania w domu inwalidów wypłaca się emerytowi 5% uposażenia emerytalnego bez dodatków, przewidzianych w art. 20.

Art. 58.

Żonie i dzieciom takiego emeryta (art. 57) przysługuje za czas jego pobytu w domu inwalidów, względnie w zakładzie dla umysłowo chorych, prawo do zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego, obliczonego według ust. 1 art. 61, względnie 62 niniejszej ustawy przy zachowaniu zasad art. 60.

Art. 59.

Emerytowany zawodowy wojskowy ma prawo korzystania z ulg leczniczych, jako to z bezpłatnej porady w ambulatorjach wojskowych lekarskich, bezpłatnego pobierania lekarstw, z leczenia szpitalnego w szpitalach wojskowych na warunkach, przysługujących wojskowym zawodowym w stanie czynnym, jako też prawo korzystania z ulg w sezonowych opłatach w razie kuracji w państwowych zakładach kąpielowych i uzdrowiskach, przy zachowaniu warunków, dotyczących zawodowych wojskowych w stanie czynnym.

Ponadto władna będzie Rada Ministrów przyznawać emerytowanym wojskowym ulgi w przejazdach państwowemi środkami komunikacyjnemi i inne ulgi, przyznawane wojskowym zawodowym w stanie czynnym.

TYTUŁ III.

Zaopatrzenie rodzin, pozostałych po funkcjonarjuszach państwowych i po zawodowych wojskowych.

Art. 60.

Prawo do pensji wdowiej, tudzież do pensji sierocej, jest prawem pochodnem, zależnem od nabycia praw emerytalnych przez męża, względnie ojca.

Pensję wdowią oblicza się według wymiaru dla samotnych.

W razie śmierci funkcjonarjusza państwowego lub zawodowego wojskowego w warunkach, określonych w punktach 1 i 2 art. 9 pozostałe po nich wdowy i sieroty nabywają również prawo do pensji wdowiej, względnie sierocej.

Art. 61.

Pensja wdowia wynosi 50% (pięćdziesiąt procent) kwoty uposażenia emerytalnego, które zmarły mąż pobierał, względnie tego, do którego w chwili śmierci miałby prawo.

Pensja wdowia po funkcjonarjuszu państwowym, względnie zawodowym wojskowym, poległym lub zmarłym wskutek działań wojennych, wynosi 50% (pięćdziesiąt procent) pełnego uposażenia w stanie czynnym zmarłego męża, służącego za podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego w myśl art. 17 i 18 niniejszej ustawy.

Wdowie i sierotom po funkcjonarjuszu państwowym lub zawodowym wojskowym, zmarłym z przyczyn, wymienionych w art. 9 punkt 2 lit. a) do c) niniejszej ustawy, dolicza się przy wymiarze pensji wdowiej i sierocej 10 lat do wysługi emerytalnej zmarłego męża względnie ojca w granicach art. 19 ustawy.

Postanowienie ustępu drugiego art. 12 niniejszej ustawy ma analogiczne zastosowanie do pensji wdowiej i sierocej.

Art. 62.

Prawo do pensji sierocej nabywa się po ojcu.

Pensja ta wynosi:

a) dla każdego dziecka, jeżeli wdowa żyje i w chwili śmierci funkcjonarjusza państwowego, względnie zawodowego wojskowego, miała prawo do pensji wdowiej — jedną czwartą część pensji wdowiej;

b) dla każdego dziecka, jeżeli wdowa nie żyje lub też w chwili śmierci męża nie miała prawa do pensji wdowiej, albo też później to prawo utraciła — połowę pensji wdowiej;

c) dla jedynej sieroty bez ojca i matki lub dla jedynej sieroty bez ojca, w razie niepobierania przez matkę pensji wdowiej—2/3 pensji wdowiej.

Jeżeli wdowa nie pobiera pensji wdowiej z powodu pobierania emerytury za własną służbę państwową, sierotom służy prawo do pensji według postanowień punktu a) artykułu niniejszego.

Art. 63.

Prawo do pensji sierocej może być również nabyte po matce.

Jeżeli sierota nabyła prawo do pensji po ojcu i po matce, wypłaca się sierocie pensję wyższą.

Sierota nabywa prawo do pensji po matce za życia ojca w razie jego niezdolności do pracy i niemożności zapewnienia jej utrzymania.

Pensja sieroca po matce wynosi $^{1}/_{4}$ uposażenia emerytalnego matki.

Art. 64.

Łączna kwota pensyj sierocych bez względu na ilość dzieci nie może sama, ani łącznie z pensją wdowią przekraczać wysokości uposażenia emerytalnego, które zmarły funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, faktycznie pobierał, lub do którego miałby prawo w chwili śmierci.

W razie jeżeli suma pensyj sierocych sierot, których matka żyje, i sierot bez matki łącznie z pensją wdowią przekracza wysokość uposażenia emerytalnego, które zmarły funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy, pobierał lub do którego miał prawo w chwili śmierci—należy zmniejszyć proporcjonalnie pensje sieroce.

Art. 65.

Gdy mianowanie lub awans zmarłego zawodowego wojskowego na wyższy stopień nastąpiło po jego śmierci, pozostałe po nim osoby, uprawnione do zaopatrzenia, otrzymują pensję, odpowiadającą nadanemu wyższemu stopniowi zmarłego.

Art. 66.

Postanowienia art. 27, 33 i 34 mają analogiczne zastosowanie do wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych, a postanowienia art. 46 do wdów i sierot po zawodowych wojskowych.

Art. 67.

Żony i dzieci funkcjonarjuszów państwowych powołanych do służby wojskowej na skutek mobilizacji, jako też zawodowych wojskowych, którzy zaginęli na terenie działań wojennych, otrzymują od dnia 1 miesiąca, następującego po wstrzymaniu uposażenia w myśl art. 14 ustawy o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska z dnia 9 października 1923 r, (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), tymczasowe zaopatrzenie emerytalne w wysokości należnego im ewentualnie stałego zaopatrzenia według zasad ust. 1 art. 61, względnie 62 niniejszej ustawy.

Gdy na podstawie towarzyszących zaginieniu okoliczności istnieje uzasadnione podejrzenie, że zachodzi wypadek dezercji, postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania do czasu stwierdzenia, że wypadek dezercji nie zachodzi.

Art. 68.

W razie odnalezienia się zaginionego potrąca się przy wypłacie zaległego uposażenia kwotę, wypłaconą jego żonie i dzieciom tytułem tymczasowego zaopatrzenia.

W razie nieodnalezienia się zaginionego w ciągu dwóch i pół lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym podpisano preliminarja pokojowe, żona, względnie dzieci, powinny przed końcem tego terminu przedłożyć orzeczenie sądowe, uznające zaginionego za zmarłego, względnie orzeczenie sądowe, że dowód śmierci należy uważać za ustalony, w przeciwnym bowiem wypadku tymczasowe zaopatrzenia zostają wstrzymane. Orzeczenie to służy za podstawę przy rozpatrywaniu przyznania stałego zaopatrzenia.

Art. 69.

Wdowa niema prawa do pensji:

a) jeżeli małżeństwo zostało zawarte przez emeryta;
b) jeżeli wspólność małżeńska została sądownie rozdzielona bez obowiązku męża do utrzymania żony.

Dzieci, pozostałe z małżeństwa, zawartego przez emeryta, nie mają prawa do pensji sierocej.

Art. 70.

Prawo do otrzymywania pensji wdowiej i sierocej rozpoczyna się z pierwszym dniem miesiąca, następującego po tym miesiącu, za który zmarły funkcjonarjusz państwowy, względnie zawodowy wojskowy (emeryt), pobrał ostatnio należne mu uposażenie w służbie czynnej (uposażenie emerytalne). Dla sierot, które przyszły na świat po tym terminie, prawo do pensji rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca po urodzeniu.

Jeżeli żądanie przyznania pensji wdowiej lub sierocej nie zostało zgłoszone w ciągu jednego roku od dnia śmierci męża, względnie ojca lub matki, należy przyznać pensję wdowią lub sierocą od pierwszego dnia miesiąca po dniu zgłoszenia.

Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może przyznać pensję wdowią i sierocą od terminu, ustalonego w ustępie 1 niniejszego artykułu, jeżeli osoby uprawnione wykażą, iż zaszły ważne okoliczności, które uniemożliwiły im wcześniejsze zgłoszenie żądania o zaopatrzenie.

Pensje wdowie i sieroce wymierzone i przyznane, a niepodjęte w ciągu pięciu lat, liczonych od chwili płatności danego zaopatrzenia, przypadają na rzecz Skarbu Państwa. Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu, w przypadkach, zasługujących na uwzględnienie, może czynić wyjątki od powyższej zasady.

Art. 71.

Pensje wdowie i sieroce płatne są miesięcznie zgóry.

Art. 72.

Prawo do pensji wdowiej, względnie sierocej, gaśnie:

a) w razie śmierci wdowy lub sieroty — z końcem tego miesiąca, w którym śmierć nastąpiła;
b) w razie ukończenia przez sierotę 18 roku życia, lub też wcześniejszego zawarcia związku małżeńskiego;
c) gdy wdowa, względnie sierota została prawomocnie skazana za czyn karygodny, a skazanie pociąga za sobą utratę prawa

do zaopatrzenia wdowiego, względnie sierocego.

Sierotom, odbywającym studja w zakładach naukowych, przyznaje się pensję sierocą z powyższemi zastrzeżeniami na każdy rok szkolny aż do ukończenia studjów, nie dłużej jednak, niż do ukończenia 24 roku życia.

W wyjątkowych, na szczególne uwzględnienie zasługujących wypadkach, może właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu zezwolić na dalsze pobieranie, względnie przy niezdolności do pracy na przyznanie pensji sierocej także po ukończeniu 18, względnie 24 roku życia.

Art. 73.

Prawo do pobierania pensji wdowiej lub sierocej nie przysługuje:

a) na czas przebywania przez okres dłuższy niż pół roku poza granicami Państwa, względnie Wolnego Miasta Gdańska, bez zezwolenia właściwej władzy naczelnej, udzielonego w porozumieniu z Ministrem Skarbu;

b) w razie utraty obywatelstwa polskiego, z wyjątkiem równoczesnego przyjęcia obywatelstwa gdańskiego;

c) na czas pobierania zaopatrzenia z tytułu śmierci męża (ojca) na zasadzie innych ustaw, o ile świadczenia te płyną ze Skarbu Państwa; postanowienie to nie ma zastosowania do wdów po weteranach powstań narodowych, które otrzymują zaopatrzenie na mocy ustawy z dnia 23 marca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 212);

d) na czas zajmowania przez sierotę jakiegokolwiek stanowiska w służbie państwowej lub samorządowej, do którego przywiązane jest stałe uposażenie;

e) na czas uwzględnienia sieroty przy wymiarze uposażenia funkcjonarjusza państwowego, względnie zawodowego wojskowego (ojczyma, matki, macochy);

f) w razie wstąpienia do klasztoru.

W przypadkach, przewidzianych w niniejszym artykule, wypłaca się zaopatrzenie emerytalne od dnia pierwszego miesiąca następującego po usunięciu przyczyn, wymienionych w tym artykule, nie wcześniej jednak niż od dnia pierwszego miesiąca, następującego po zgłoszeniu się o zaopatrzenie.

Art. 74.

Wdowa po funkcjonarjuszu państwowym, względnie zawodowym wojskowym, która weszła ponownie w związek małżeński, otrzymuje na prośbę albo jednorazową odprawę wzamian za pobieraną pensję wdowią, albo zachowuje prawo do pensji wdowiej na wypadek ponownego owdowienia.

Zgłoszenie o odprawę winno nastąpić w ciągu trzech miesięcy od dnia zawarcia ponownego małżeństwa.

Odprawa wynosi dla wdów w wieku do 45 lat życia dwuletnią, powyżej zaś tego wieku jednoroczną kwotę pensji wdowiej.

Wdowa, która wyszła zamąż za obywatela państwa obcego, otrzymuje odprawę tylko wtenczas, jeżeli ustawodawstwo państwa, którego jej mąż jest obywatelem, udziela wdowom odprawy, jeżeli wychodzą zamąż za obywatela Państwa Polskiego.

Art. 75.

Wdowa po funkcjonarjuszu państwowym, względnie zawodowym wojskowym, która z tytułu zajmowania stanowiska w służbie państwowej nabyła własne prawa emerytalne, może otrzymać tylko jedno zaopatrzenie według swego wyboru.

Art. 76.

Wdowa po funkcjonarjuszu państwowym, względnie zawodowym wojskowym, który zmarł w czynnej służbie przed uzyskaniem prawa do emerytury otrzymuje jednorazową odprawę w wysokości połowy kwoty rocznego uposażenia, służącego za podstawę wymiaru uposażenia emerytalnego zmarłego.

W tej samej wysokości otrzymują odprawę sieroty bez ojca i matki w wieku poniżej 18 roku życia po ojcu, względnie po matce, o ile ci nie nabyli prawa do emerytury, z tem ograniczeniem, że równocześnie można otrzymać tylko jedną odprawę.

Taką samą odprawę należy przyznać sierotom bez ojca i matki w przypadku, określonym w ustępie przedostatnim art. 72, przyczem postanowienie ostatniego ustępu art. 72 niniejszej ustawy ma również zastosowanie.

Sierotom wypłaca się odprawę niepodzielnie.

Sierotom, pochodzącym z różnych małżeństw tego samego funkcjonarjusza, względnie zawodowego wojskowego, wypłaca się odprawę tylko wtedy, jeżeli pozostała po nim wdowa nie skorzystała z tego prawa, albo z prawa tego zrezygnowała na rzecz sierot.

Art. 77.

Wdowy lub sieroty po funkcjonarjuszach państwowych lub zawodowych wojskowych zmarłych w służbie czynnej, mają prawo do zwrotu kosztów jednorazowego przesiedlenia się z miejsca dotychczasowego zamieszkania, do przyszłego miejsca zamieszkania, które obiorą sobie w kraju lub na obszarze W. M. Gdańska, według przepisów, normujących sprawę należ-

ności za przeniesienia z urzędu w służbie czynnej. Natomiast do wdów, sierot po funkcjonarjuszach państwowych lub zawodowych wojskowych, którzy zmarli w ciągu roku po przeniesieniu w stan spoczynku, a przed dokonaniem przesiedlenia, przewidzianego w art. 21 ustawy, znajduje zastosowanie ustęp 1 tegoż art. 21 ustawy. Pozatem do wdów i sierot mają analogiczne zastosowanie ust. 2 i 3 art. 21.

Art. 78.

W razie śmierci funkcjonarjusza lub wojskowego zawodowego w stanie spoczynku, należy się wdowie, która pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej, niezależnie od zaopatrzenia, względnie odprawy (art. 60, względnie 76), pośmiertne w wysokości trzymiesięcznego uposażenia, pobieranego ostatnio przez zmarłego.

Pod temi samemi warunkami w tej samej wysokości należy się pośmiertne w razie śmierci funkcjonarjuszki w stanie spoczynku wdowcowi.

W braku wdowy (wdowca), uprawnionej (ego) do pośmiertnego, należy się pośmiertne w tej samej wysokości niepodzielnie dzieciom ślubnym, uprawnionym i pasierbom zmarłego, o ile zmarły je utrzymywał. W braku wyżej wymienionych członków rodziny można zwrócić udowodnione koszty leczenia i pogrzebu do wysokości pośmiertnego innym krewnym lub osobom postronnym, jeżeli zmarły nie pozostawił majątku ruchomego lub nieruchomego, wystarczającego na pokrycie tych kosztów.

Art. 79.

Postanowienia art. 36 mają analogiczne zastosowanie do wdów i sierot po funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych wojskowych z tą różnicą, że wdowa i sieroty otrzymują w każdym razie powstałą różnicę za czas, nieobjęty obliczeniem z powodu wadliwego lub nieprawdziwego wpisu do wykazu stanu służby zmarłego męża, względnie ojca.

Art. 80.

Wdowom po funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych wojskowych wyznania mahometańskiego, jeżeli pozostało ich dwie lub więcej po jednej i tej samej osobie, przyznaje się do równego podziału pensję wdowią według norm, przypadających na jedną wdowę.

Sieroty po takich funkcjonarjuszach państwowych, względnie zawodowych wojskowych, zrodzone z prawnych żon, uważa się za równouprawnione pod względem zaopatrzenia emerytalnego i wyznacza się im pensje sieroce według norm niniejszej ustawy do równego podziału.

Postanowienia art. 64 mają analogiczne zastosowanie do przypadków, o których mowa w niniejszym artykule.

TYTUŁ IV.

Przepisy przejściowe.

Rozdział I.

Postanowienia wspólne.

Art. 81.

Funkcjonarjuszom, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej, oraz zawodowym wojskowym, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego, pozostawali na służbie jednego z byłych państw zaborczych, jako też w służbie byłego Wydziału Krajowego Galicyjskiego, lub też którzy byli nauczycielami publicznych szkół ludowych lub wydziałowych i przechodzą w stan spoczynku ze służby państwowej polskiej, względnie ze służby w wojsku polskiem — wlicza się do wysługi emerytalnej pełną ilość lat służby w b. państwie zaborczem, podlegającą zaliczeniu według ustaw emerytalnych odnośnego państwa zaborczego, a względnie według ustaw krajowych galicyjskich, z zastrzeżeniem, że sposób zaliczania czasu tego do wysługi emerytalnej nie może być korzystniejszy, aniżeli w służbie państwowej polskiej, względnie w wojsku polskiem, na mocy niniejszej ustawy, tudzież lata służby państwowej polskiej. Czas piastowania mandatu poselskiego lub senatorskiego przed wejściem w życie niniejszej ustawy zalicza się przytem do emerytury.

Funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, którzy służyli czynnie w czasie trwania mocy obowiązującej ustaw z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), a którzy przed wstąpieniem do służby państwowej, względnie wojskowej, pełnili służbę samorządową w Państwie Polskiem, zaliczalną do wysługi emerytalnej w myśl punktu d) art. 15 ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466), względnie punktu a) art. 12 ustawy z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), zalicza się do wysługi emerytalnej czas tej służby samorządowej pod warunkami, określonemi w wymienionych ustawach.

Zawodowi wojskowi, którzy z powodu przekroczonego wieku przechodzą w stan spoczynku, nabywają prawo do zaopatrzenia emerytalnego również i w przypadku, gdy ilość lat służby cywilno państwowej, oraz wojskowej wynosi co najmniej 10 lat, obliczonych według czasu kalendarzowego.

Do czasokresu, podanego w 3 ustępie, zalicza się tylko taką służbę cywilno-państwową w b. państwach zaborczych, która uprawniała do emerytury i była spełniana nieprzerwanie i bezpośrednio przed przewrotem politycznym w b. państwie zaborczem.

Końcowe daty służby w b. państwach zaborczych ustali rozporządzenie Rady Ministrów.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaliczy do wysługi emerytalnej lata udowodnionej pracy nauczycielskiej tym byłym zawodowym nauczycielom polskich szkół prywatnych w b. zaborze rosyjskim, którzy, posiadając odpowiednie kwalifikacje, wstąpili do służby państwowej polskiej w zawodzie nauczycielskim i pozostają na służbie w dniu 1 października 1923 r. i ze służby tej przechodzą w stan spoczynku, a to pod warunkiem, iż w ciągu pół roku, licząc od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy, przedłożą Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego wystarczające dowody swej pracy nauczycielskiej w wymiarze co najmniej 14 godzin tygodniowo.

Art. 82.

Emerytowani funkcjonarjusze państwowi i emerytowani wojskowi b. państw zaborczych, przeniesieni w stały stan spoczynku, tudzież emerytowani nauczyciele publicznych szkół powszechnych i wydziałowych, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U R P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego—otrzymują uposażenie emerytalne do wysokości 75% tego uposażenia, które należałoby się im według norm art. 19 od podstawy wymiaru, określonej w art. 17 niniejszej ustawy według pierwszego szczebla danej grupy, z zastrzeżeniem, że sposób zaliczania do wysługi emerytalnej czasu służby w b. państwach zaborczych nie może być korzystniejszy, aniżeli w służbie państwowej polskiej, względnie w wojsku polskiem, na mocy niniejszej ustawy.

Rada Ministrów będzie władna na wniosek Ministra Skarbu podwyższyć zaopatrzenie emerytalne do pełnego wymiaru wedle norm art. 19 od podstawy wymiaru określonej w art. 17 niniejszej ustawy, tak pewnym kategorjom emerytów, jako też poszczególnym osobom, które pełniąc służbę w b. państwach zaborczych, zasłużyły się dla Narodu i Państwa Polskiego. Wysokość jednak zaopatrzenia emerytalnego nie może przekraczać procentowo tych norm uposażenia, do których miały prawo wspomniane osoby wedle odnośnych ustaw b. państw zaborczych.

Sprawę podporządkowania tych emerytów przepisom dyscyplinarnym obowiązującym funkcjonarjuszów państwowych, ureguluje rozporządzenie Rady Ministrów, które ustanowi kary dyscyplinarne i tok postępowania.

Kary te mogą być również stosowane w postępowaniu dyscyplinarnem za czyny, popełnione w czasach rządów zaborczych, a zwrócone przeciw interesom Narodu Polskiego.

Art. 83.

Zaszeregowanie emerytów do poszczególnych grup nastąpi na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów.

Art. 84.

Funkcjonarjusze państwowi i zawodowi wojskowi, jako też pobierający w dniu 1 października 1923 r. zaopatrzenie emerytalne ze Skarbu Państwa emeryci (wdowy i sieroty), którzy byli członkami kas emerytalnych lub innych kas zaopatrzenia, albo opłacali składki emerytalne do kas b. państw zaborczych jeśli udowodnią, że praw, z tego tytułu im przysługujących nie zrealizowali w b. państwach zaborczych, będą mogli korzystać z uprawnień, wynikających z niniejszej ustawy, jedynie pod warunkiem poprzedniego ustąpienia na rzecz Skarbu Państwa wszelkich praw, przysługujących im z tytułu uczestnictwa w tych kasach, względnie opłacania składek emerytalnych.

Funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym (wdowom i sierotom), którzy w całości lub w części zrealizowali swe prawa do powyższych kas i przeszli do służby państwowej polskiej, dolicza się do wysługi emerytalnej czas służby, za który podjęli składki, pod warunkiem wpłacenia do Skarbu Państwa kwot, pobranych z tych źródeł, wedle kursu, który ustali rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej. W przeciwnym razie lata służby za okres podniesionych składek będą mogły być doliczone do wysługi emerytalnej jedynie jako praca zawodowa (art. 97, względnie 101).

Postanowienia ustępu 1 niniejszego artykułu mają analogiczne zastosowanie do wdów i sierot po tych funkcjonarjuszach i wojskowych zawodowych b. państw zaborczych, którzy podnieśli swoje osobiste składki emerytalne, lecz pozostawili składki na rachunku żon i dzieci.

Art. 85.

Przerwy w służbie (art. 10), zaszłe przed wejściem w życie niniejszej ustawy — nie stoją na przeszkodzie zaliczeniu poprzedniego czasu służby. Postanowienie to nie narusza jednak przepisów b. państw zaborczych o zaliczalności lat do wysługi emerytalnej z wyjątkiem przypadków, dotyczących zwolnienia ze służby z przyczyny natury politycznej.

Art. 86.

Z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy emerytowanym funkcjonarjuszom państwowym i zawodowym wojskowym, tudzież pozostałym po nich wdowom i sierotom, którzy przeszli w stan spoczynku w czasie trwania mocy obowiązującej ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466) i z dnia 5 sierpnia 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 68, poz. 616), wymierza się zaopatrzenie emerytalne w myśl art. 17, 18 (w odniesieniu do podpułkownika i komandora-porucznika), 19 i 20 względnie 60, 61 ust. 1

i 62 niniejszej ustawy przy zastosowaniu art. 83 niniejszej ustawy.

Postanowienia artykułów 3, 4, 5, 6, 8, 22 ust. 2 i 3, 23, 24, 25, 27, 33 ust. 1, 34, 41, 43, 46, 60 ust. 1, 63, 64, 65, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 78 i 80 niniejszej ustawy mają do tych osób analogiczne zastosowanie.

Art. 87.

Wdowy i sieroty po emerytowanych funkcjonarjuszach państwowych, względnie po emerytowanych zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, jeżeli posiadają obywatelstwo polskie w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7 poz. 44), jak również jeżeli uznane zostały w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego—otrzymują pensję wdowią, względnie sierocą, w wysokości, określonej w ust. 1 art. 61 względnie 62, od zaopatrzenia emerytalnego, określonego w art. 82, przy zastosowaniu postanowień art. 83 niniejszej ustawy.

Odnośnie przyznania i wymiaru pensyj wdowich i sierocych, jako też prawa wnoszenia zażaleń przeciw przyznaniu i wymiarowi mają analogiczne zastosowanie postanowienia art. 93 niniejszej ustawy.

Art. 88.

Postanowienia art. 5 niniejszej ustawy nie mają zastosowania do zapowiedzeń i zajęć, powstałych z jakiegokolwiek tytułu przed 1 października 1921 r.

Art. 89.

Postanowienia artykułów 2, 3, 4, 5, 6, 8, 16, 17, art. 19, artykułu 20 i ust. 2 i 3 art. 22, punkt 1 i 2 art. 23, artykułów 24, 25 27 i ustępu 1 art. 33, tudzież artykułów 34, 41, 46, 84 i 88 mają analogiczne zastosowanie do emerytowanych funkcjonarjuszów państwowych i zawodowych wojskowych byłych państw zaborczych Ust. 1 i 2 art. 60 i ustęp 1 art. 61, artykuły 62, 63, 64, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75. 78 i 80, jak również postanowienia artykułów, wymienionych w ust. 1, z wyjątkiem przepisów art. 20 i 25, stosują się analogicznie do wdów i sierot po osobach, wymienionych w 1 ustępie.

Art 90.

Wszyscy emerytowani funkcjonarjusze państwowi i emerytowani wojskowi b. państw zaborczych, jako też wdowy i sieroty po nich, którzy nie zgłosili jeszcze swych praw emerytalnych—powinni w celu uzyskania zaopatrzenia emerytalnego według postanowień niniejszej ustawy wnieść pisemne zgłoszenia do końca kwietnia 1924 r. W tym wypadku wypłaca się zaopatrzenie emerytalne od dnia 1 miesiąca po zgłoszeniu się; późniejsze zgłoszenia o zaopatrzenie mogą być uwzględniane jedynie na podstawie art. 8 niniejszej ustawy.

Art. 91.

Termin przedłożenia orzeczenia sądowego, ustalony w art. 68 niniejszej ustawy, przedłuża się dla pozostałych po zaginionych w wojnie polsko-bolszewickiej do końca 9 miesiąca, licząc od dnia ogłoszenia niniejszej ustawy.

Rozdział II.

Postanowienia dotyczące wyłącznie funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 92.

Postanowienia art. 37 niniejszej ustawy nie mają zastosowania do funkcjonarjuszów państwowych, którzy przeszli w stan spoczynku przed wejściem w życie niniejszej ustawy.

Postanowienia art. 105 ust. 1, 2 i 5 mają zastosowanie do funkcjonarjuszów państwowych.

Art. 93.

B. funkcjonarjuszom państwowym, którym nie przyznano dotychczas emerytury, względnie emerytom państw zaborczych, przyznają i wymierzają uposażenie emerytalne w myśl art. 82 niniejszej ustawy właściwe władze II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową.

Przyznane już w Państwie Polskiem uposażenia emerytalne przerachują te władze II instancji, które je przyznały, względnie przerachowały w myśl ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466).

Dotychczas przez władze naczelne przyznane, względnie przerachowane w myśl ustawy z dnia 28 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 466), uposażenia emerytalne funkcjonarjuszów, względnie emerytów b. państw zaborczych, przerachują właściwe władze II instancji w porozumieniu z odnośną izbą skarbową.

Przeciw wymiarowi uposażenia emerytalnego służy emerytowi prawo zażalenia do właściwej władzy naczelnej w ciągu dni 30.

Postanowienia art. 34 mają w tym przypadku analogiczne zastosowanie.

Art. 94.

Funkcjonarjuszom państwowym, pozostającym na służbie w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, dolicza się przy wymiarze uposażenia emerytalnego czas studjów wyższych w myśl art. 37 punktu 3 ust. 2 niniejszej ustawy.

Art. 95.

Funkcjonarjusze b. państw zaborczych przed dniem 1 października 1923 r. nie przyjęci do służby w Państwie Polskiem dla braku etatu, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, jeżeli dotychczas nie wymierzono im uposażenia emerytalnego ze Skarbu Państwa Polskiego, uzyskują prawo do zrealizowania nabytych w b. państwach zaborczych praw emerytalnych dopiero po nastaniu warunków, określonych w art. 28 niniejszej ustawy.

Art. 96.

Emerytowanych funkcjonarjuszów b. państw zaborczych, którzy nie wysłużyli pełnych lat służby i nie przekroczyli 50 lat życia, a pobierają emeryturę ze Skarbu Państwa Polskiego, może wezwać Minister Skarbu lub właściwa władza naczelna do poddania się badaniu lekarza urzędowego w celu stwierdzenia ich zdolności, celem powołania ich do służby w jakimkolwiek resorcie. Jeśli emeryt wezwaniu tak do poddania się badaniu lekarskiemu, jak do objęcia służby zadość nie uczyni — traci prawo do emerytury.

Art. 97.

Funkcjonarjuszom państwowym, którzy przed wstąpieniem do służby państwowej polskiej pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi emerytalnej służbę państwową albo samorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, a którym na zasadzie ustaw o uposażeniu z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 429 do 436), na podstawie ustawy z dnia 13 lutego 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 21, poz. 224), lub na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 368) zaliczono czas tej służby lub pracy do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecia — zalicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby państwowej polskiej, zaliczalnej do emerytury, rok zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej, przytem o ile okres podlegającej zaliczeniu służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w Państwie Polskiem, zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.

Właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym lub nawet w całości, co najwyżej jednak w ilości 20 lat.

Właściwa władza naczelna za zgodą Ministra Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej okresy pracy kontraktowej w służbie państwowej, oraz inne okresy służby lub pracy zawodowej, za które Skarbowi Państwa zostały przekazane rezerwy premjowe na podstawie art. 44 ustawy z dnia 10 czerwca 1921 r. (Dz. U. R. P. Nr. 59, poz. 370), w razie zaś niezaliczenia tych okresów uzyskana za danego funkcjonarjusza rezerwa premjowa winna mu być zwrócona.

Art. 98.

Pod warunkiem uiszczenia opłaty emerytalnej lub otrzymania składek ubezpieczeniowych (art. 7 ustawy) właściwa władza naczelna w porozumieniu z Ministrem Skarbu może zaliczyć do wysługi emerytalnej:

a) profesorom wyższych uczelni okres pracy w zagranicznej szkole akademickiej, jeżeli czas tej pracy został zaliczony zgodnie z art. 6 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 lutego 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 24, poz: 204);

b) pomocniczym siłom naukowym okres pracy w tymże charakterze w zagranicznej szkole akademickiej;

c) nauczycielom przedmiotów zawodowych okres pracy zaliczony do służby nauczycielskiej w myśl art. 15 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. (Dz. U. R. P. z 1928 r. Nr. 47 poz. 462);

d) funkcjonarjuszom państwowym nie więcej aniżeli 10 lat z czasu zasadniczo niepoliczalnej służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w Państwie Polskiem, względnie z czasu służby państwowej, samorządowej lub pracy zawodowej w państwie obcem, jeżeli okresy tej służby, czy też pracy nie zostały zaliczone do dodatku za wysługę lat, dodatku starszeństwa, dodatku za trzechlecia, na podstawie ustaw wymienionych w art. 97 ust. 1.

Rozdział III.

Postanowienia, dotyczące wyłącznie zawodowych wojskowych.

Art. 99.

Postanowienia niniejszej ustawy mają również zastosowanie do:

1) oficerów, chorążych i podoficerów, którzy pełniąc służbę w wojsku polskiem lub w polskich formacjach wojskowych, które zostały uznane przez Państwo, stali się przed terminem możności uzyskania charakteru i praw zawodowych wojskowych wojska polskiego trwale niezdolni do pracy zarobkowej wskutek przyczyn, wymienionych w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy, a zaszłych w czasie tej służby i którym w myśl art. 9 ustawy z dnia 18 marca 1921 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i ich rodzin oraz o zaopatrzeniu rodzin po poległych i zmarłych, których śmierć znajduje się w związku przyczynowym ze służbą wojskową (Dz. U. R. P. Nr. 32, poz. 195), przysługiwałoby prawo do dodatku dla ciężko poszkodowanych; do

których osób postanowienie powyższe ma zastosowanie orzeka komisja, utworzona przez Ministra Spraw Wojskowych z udziałem delegata, mianowanego przez Ministra Skarbu; niezdolność do służby musi być stwierdzona przez komisję wojskowo-lekarską (art. 14);

2) wdów i sierot po wyżej wymienionych osobach, które zmarły wskutek przyczyn, wymienionych w punkcie 2 art. 9 niniejszej ustawy.

Wypłata zaopatrzenia emerytalnego dla osób, wymienionych w punkcie 1 niniejszego artykułu, następuje od pierwszego dnia miesiąca po wniesieniu podania, nie wcześniej jednak niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Wypłata zaopatrzenia emerytalnego dla osób, wymienionych w punkcie 2 niniejszego artykułu, następuje od pierwszego dnia miesiąca po wniesieniu podania, nie wcześniej jednak, niż od dnia 1 lipca 1923 r.

Art. 100.

Zawodowych wojskowych może do końca roku 1935 przenieść w stan spoczynku Prezydent Rzeczypospolitej na wniosek Ministra Spraw Wojskowych w jednym z następujących przypadków:

a) gdy zawodowy wojskowy uzyskał prawo do pełnego uposażenia emerytalnego,

b) gdy oficerowi zawodowemu do granicy wieku, przewidzianej ustawami o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów, brakuje nie więcej niż 7 lat.

Oficerowi, przeniesionemu w stan spoczynku w myśl pkt. b) niniejszego artykułu dolicza się do wysługi emerytalnej czas, jaki mu brakuje do granicy wieku, przewidzianej ustawami o podstawowych obowiązkach i prawach oficerów.

Art. 101.

Zawodowym wojskowym, którzy wstąpili do wojska polskiego najpóźniej do końca 1920, przesłużyli w wojsku polskiem co najmniej 5 lat, obliczonych według czasu kalendarzowego, a przed wstąpieniem do wojska polskiego.

a) służyli w polskich formacjach wojskowych, które zostały uznane przez Państwo, zalicza się do czasu służby czynnej ewentualny czas przerwy między służbą w powyższych formacjach, a wstąpieniem do wojska polskiego, o ile jednak przerwa ta nie nastąpiła wcześniej, niż 1-go czerwca 1917 r.;

b) pełnili ustawowo niepoliczalną do wysługi emerytalnej służbę państwową lub samorządową, lub oddawali się pracy zawodowej, zaliczonej na zasadzie obowiązujących przepisów do wysługi lat, dolicza się do wysługi emerytalnej za każdy kalendarzowy rok służby w wojsku polskiem, zaliczalny do emerytury, rok służby względnie pracy zawodowej zaliczonej do wysługi lat, przyczem, o ile okres służby względnie pracy zawodowej jest krótszy, aniżeli okres służby w wojsku polskiem, zalicza się cały okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej.

Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Skarbu może ponadto doliczyć do wysługi emerytalnej okres zakwalifikowanej służby względnie pracy zawodowej w stosunku korzystniejszym, lub nawet w całości, co najwyżej jednak w ilości 20 lat.

Do zawodowych wojskowych ma również analogiczne zastosowanie art. 98 niniejszej ustawy.

Art. 102.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, którzy wstąpili do służby w wojsku polskiem i zostali z urzędu zwolnieni bez ich winy, a nie uzyskali charakteru zawodowego wojskowego wojska polskiego, przyznaje się prawo do zaopatrzenia emerytalnego w wysokości 85% tego uposażenia, które należałoby się im według art 19 od podstawy wymiaru, określonej w art. 17, art. 18 i 20 niniejszej ustawy według pierwszego szczebla danej grupy, a mianowicie:

a) o ile przesłużyli w wojsku polskiem co najmniej 12 miesięcy kalendarzowych i bądźto posiadają łącznej służby wojskowej w b. państwie zaborczem, zaliczalnej do emerytury i wojsku polskiem co najmniej 20 lat, obliczonych według czasu kalendarzowego, bądź też przeszli po przesłużeniu co najmniej takiej samej ilości lat służby w stan spoczynku w b. państwie zaborczem, a to w Niemczech przed dniem 27 grudnia 1918 r., Austro-Węgrzech, przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r. z prawem do emerytury;

b) bez względu na czas służby w wojsku polskiem, o ile posiadają w b. państwie zaborczem i wojsku polskiem co najmniej 10 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, i zwolnieni zostali wskutek trwałej niezdolności do służby, powstałej z przyczyn, związanych ze służbą w wojsku polskiem.

Trwała niezdolność do służby wojskowej, nabyta w wojsku polskiem, oraz związek przyczynowy ze służbą wojskową muszą być stwierdzone przez komisje wojskowo-lekarskie przy zwolnieniu ze służby wojskowej.

Do osób, wymienionych w niniejszym artykule, nie mają zastosowania postanowienia art. 11 i 12, jako też punktów b) i c), oraz trzy ostatnie ustępy art. 50 niniejszej ustawy.

Postanowienia ust. 2 art. 82 mają do osób, wyżej wymienionych, analogiczne zastosowanie.

Art. 103.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, którym przyznano w b. państwach zaborczych, a mianowicie w Niemczech przed dniem 27 grudnia 1918 r., Austro-Węgrzech przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r. dożywotni dar z łaski, a którzy przesłużyli co najmniej 12 miesięcy w wojsku polskiem, może Minister Spraw Wojskowych za zgodą Ministra Skarbu przyznać zaopatrzenie emerytalne pod warunkami i do wysokości, przewidzianej w art. 82.

Art. 104.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych którzy po przesłużeniu co najmniej 12 miesięcy w wojsku polskiem z powodów, od nich niezawinionych, zostali z wojska polskiego z urzędu zwolnieni, nie uzyskawszy charakteru zawodowego w wojsku polskiem, a nie posiadają łącznie ze służbą w wojsku polskiem 20 lat, lecz conajmniej 10 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, przysługuje prawo do jednorazowej odprawy, o ile nie pozostają na służbie państwowej, samorządowej lub w instytucjach państwowych — według następującczh zasad:

za 10 lat jednorazowa odprawa, biorąc za podstawę wysokość jednorocznego uposażenia emerytalnego samotnego, określonego w art. 17 niniejszej ustawy według posiadanego rzeczywistego stopnia przy wartości mnożnej, obowiązującej w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy; za każdy następny ukończony rok rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, dolicza się 10% wymienionej odprawy.

Zgłoszenie o odprawę należy wnieść w przeciągu sześciu miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 105.

Jako służbę w wojsku polskiem uważa się również służbę wojskową, odbytą w polskich formacjach wojskowych, uznanych przez Państwo, oraz odbytą przed dniem 1 sierpnia 1914 r. służbę w polskich organizacjach wojskowych.

Organizacje wojskowe, przewidziane w ust. 1 niniejszego artykułu określi rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych, a służba w nich będzie liczyć się do wysługi emerytalnej tym wojskowym zawodowym, którzy służyli w danej organizacji wojskowej, po ukończeniu 18 lat życia i z tejże organizacji przeszli do służby w polskiej formacji wojskowej lub armji zaborczej.

Do wysługi emerytalnej dolicza się służbę, odbytą w wojsku polskiem ochotniczo, lub kontraktowo przed osiągnięciem obywatelstwa Państwa Polskiego, pod warunkami wymienionemi w ustępie przedostatnim art 50 niniejszej ustawy.

Służbę, określoną w powyższych ustępach niniejszego artykułu liczy się do wysługi emerytalnej, jeżeli nie zalicza się równocześnie z nią trwającej innej służby, studjów lub pracy zawodowej do wysługi emerytalnej.

Jako służbę wojskową w b. państwach zaborczych uważa się służbę wojskową, odbytą w Rosji przed dniem 1 listopada 1917 r., w Austro-Węgrzech przed dniem 1 listopada 1918 r., a w Niemczech przed dniem 27 grudnia 1918 r.

Za emerytów b. państw zaborczych w rozumieniu niniejszej ustawy, uważa się zawodowych wojskowych, przeniesionych w stan spoczynku przez b. władze zaborcze, a to:

a) rosyjskie przed dniem 1 listopada 1917 r.,

b) austro-węgierskie przed dniem 1 listopada 1918 r.,

c) niemieckie przed dniem 27 grudnia 1918 r.—względnie tych b. zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, którzy przed terminami wyżej wskazanemi w stan spoczynku nie byli przeniesieni, mieli jednak w myśl ustaw lub przepisów b. państw zaborczych prawo do zaopatrzenia emerytalnego z tytułu pełnej wysługi lat lub stwierdzonej trwałej niezdolności do służby.

Art. 106.

Postanowienia art. 102, 103 i 104 mają zastosowanie do tych zawodowych wojskowych, którzy przed wstąpieniem do wojska polskiego nie utracili charakteru zawodowego wojskowego w b. państwie zaborczem i jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, natomiast nie mają zastosowania do tych zawodowych wojskowych b. państw zaborczych, którzy w wojsku polskiem służyli wyłącznie jako kontraktowi.

Art. 107.

Wypłata uposażenia emerytalnego z art. 102, 103 i 104 następuje od 1 dnia miesiąca po wniesieniu podania, nie wcześniej jednak, niż od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 108.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, których próśb, wniesionych przed końcem 1920 r., o przyjęcie do wojska polskiego nie uwzględniono i którym dotychczas nie przyznano zaopatrzenia emerytalnego w b. państwie zaborczem, jak również i w Państwie Polskiem,

a posiadającym co najmniej 25 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, przysługuje zaopatrzenie emerytalne w wysokości ustalonej w art. 82 niniejszej ustawy.

Zawodowym wojskowym b. państw zaborczych, jeżeli są obywatelami polskimi w myśl art. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 44), jak również jeżeli uznani zostali w myśl art. 3 tejże ustawy za obywateli Państwa Polskiego, przysługuje w razie nieposiadania 25 lat, lecz co najmniej 10 lat rzeczywistej służby wojskowej, obliczonej według czasu kalendarzowego, jeżeli prośby, wniesionej przed końcem 1919 r., o przyjęcie do wojska polskiego nie uwzględniono, a są niezdolni do zarobkowania i nie posiadają majątku—jednorazowa odprawa w wysokości 50% odprawy, ustalonej w art. 104 niniejszej ustawy.

Odnośnie wypłaty odprawy mają postanowienia ostatniego ustępu art. 104 analogiczne zastosowanie.

TYTUŁ V.

Postanowienia końcowe.

Art. 109.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu oraz innym ministrom we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

Art. 110.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1 października 1923 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą dotychczas obowiązujące ustawy i przepisy, wydane w przedmiotach, unormowanych tą ustawą.

Poz. 381. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 25 marca 1931 r. o ograniczeniu wywozu żubrów.

Poz. 382. Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 kwietnia 1931 r. w sprawie rozciągnięcia mocy obowiązującej art. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 16 sierpnia 1923 r. o opiece społecznej na województwa: poznańskie i pomorskie.

Poz. 383. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 kwietnia 1931 r. dotyczące taksy za doręczanie wezwań i innych pism sądowych w sprawach karnych.

z 5 maja Nr. 43 Rok 1931

Poz. 384. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 17 kwietnia 1931 r. o uzupełnieniu rozporządzenia z dnia 15 listopada 1930 r. w sprawie ceł wywozowych.

Poz. 385. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 22 kwietnia 1931 r. w sprawie częściowej zmiany taryfy celnej.

Poz. 386. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 kwietnia 1931 r. dotyczące zmiany § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 grudnia 1928 r. w sprawie prowadzenia wykazów stanu służby dla sędziów, prokuratorów, asesorów sądowych i aplikantów sądowych.

Poz. 387. Oświadczenie Rządowe z dnia 20 grudnia 1930 r. w sprawie przystąpienia do konwencji, urządzającej żeglugę powietrzną, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r. oraz do protokółu dodatkowego, podpisanego w Paryżu dnia 1 maja 1920 r.

Poz. 388. Oświadczenie Rządowe z dnia 21 grudnia 1930 r. w sprawie ratyfikacji konwencji, urządzającej żeglugę powietrzną, podpisanej w Paryżu dnia 13 października 1919 r. oraz protokółu dodatkowego, podpisanego w Paryżu dnia 1 maja 1920 r.

---

z 9 maja Nr. 44 Rok 1931

Poz. 389. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa z dnia 13 lutego 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych w sprawie premjowania ogierów [1]).

Na podstawie art. art. 15 i 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. o państwowych zakładach chowu koni i o premjowaniu ogierów (Dz. U. R. P. Nr. 48, poz. 435) zarządza się co następuje:

§ 1. Państwo premjować będzie corocznie odpowiednie do hodowli ogiery rozpłodowe, stanowiące własność organizacyj i instytucyj społeczno-rolniczych i hodowlanych oraz związków samorządowych, w razie zaś braku dostatecznej ilości takich ogierów — ogiery, stanowiące własność osób prywatnych.

§ 8. O przyznaniu premji decyduje Minister Rolnictwa na wniosek:

a) Ministerstwa Spraw Wojskowych,

b) wojewodów,

---

[1]) W wyjątkach.

c) kierowników państwowych zakładów chowu koni,

d) wojskowych rejonowych inspektorów koni,

e) organizacyj rolniczych, zajmujących się sprawami hodowli koni.

Wnioski te winny zawierać szczegółowe dane, uzasadniające przyznanie za ogiera premji odpowiedniej klasy (§§ 2 — 7).

§ 12. Każdego roku w styczniu obowiązany jest zarząd gminy, w obrębie której znajduje się ogier premjowany, podać do wiadomości publicznej w sposób w gminie praktykowany wysokość opłat, jakie wolno pobierać za odchowanie takiego ogiera z klaczami.

§ 13. Premjowane ogiery pozostają pod nadzorem państwowym. Nadzór ten wykonywają kierownicy państwowych stad ogierów.

Poz. 390. Rozporządzenie Ministrów: Spraw Wewnętrznych, Pracy i Opieki Społecznej oraz Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Reform Rolnych z dnia 9 marca 1931 r. o bezpieczeństwie i higjenie pracy w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z niemi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego.

Na podstawie ust. 2 art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o bezpieczeństwie i higjenie pracy (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 325) zarządza się co następuje:

§ 1. Przy robotach wykonywanych w gospodarstwach rolnych i leśnych oraz przedsiębiorstwach z niemi związanych, które nie posiadają przeważającego charakteru przemysłowego lub handlowego, pracodawca powinien zastosować środki, celem zapewnienia ochrony życia i zdrowia pracowników, w następującym zakresie:

a) maszyny i urządzenia techniczne powinny być utrzymywane w stanie, zapewniającym pracownikom bezpieczeństwo i higjeniczne warunki pracy, zależnie od rodzaju pracy i warunków miejscowych, jak również posiadać w tym celu osłony i zabezpieczenia, które można wykonać siłami gospodarskiemi lub przy pomocy rzemieślników wiejskich; maszyny nabyte po dniu 31 grudnia 1933 r. lub urządzenia techniczne, wykonane po tym terminie, powinny posiadać potrzebne osłony i zabezpieczenia;

b) narzędzia, posiadające ostre części, powinny być przechowywane i transportowane do miejsca i z miejsca pracy w sposób, zapewniający bezpieczeństwo lub posiadać w tym celu odpowiednie zabezpieczenia;

c) sprzęt gospodarski powinien odpowiadać wymogom bezpieczeństwa w ramach przepisów, które będą wydane na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.;

d) znajdujące się w obrębie podwórza gospodarskiego lub w pobliżu stałego miejsca pracy oraz w budynkach otwory, doły, pomosty, schody, studnie, głębokie zbiorniki wody i t. p. powinny posiadać, w zależności od przeznaczenia i warunków miejscowych, zabezpieczenia, zapobiegające nieszczęśliwym wypadkom;

e) przy obsłudze zwierząt gospodarskich powinny być zastosowane środki zmierzające do zapewnienia pracownikom bezpieczeństwa, w ramach przepisów, które będą wydane na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.;

f) wykonywanie robót szczególnie niebezpiecznych lub szkodliwych dla zdrowia powinno być powierzane odpowiednio uzdolnionym do wykonywania tych robót niemłodocianym pracownikom, którzy powinni być pouczeni o sposobie wykonywania pracy i ostrzeżeni o grożącem niebezpieczeństwie; przy robotach tych powinny być stosowane środki ochronne, przewidziane w przepisach, które będą wydane na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r;

g) w przedsiębiorstwach przetwórczych, związanych z gospodarstwami rolnemi i leśnemi, lokale, w których stale odbywa się praca, powinny być dość obszerne, odpowiednio oświetlane, ogrzewane i wentylowane, w zależności od potrzeb produkcji, rodzaju pracy oraz liczby stałych pracowników;

h) mieszkania służbowe i ich otoczenie powinny odpowiadać wymaganiom higjeny w ramach przepisów, które będą wydane na podstawie art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r.;

i) studnie, przeznaczone do czerpania wody do picia i przygotowywania posiłku dla pracowników, powinny być odpowiednio zabezpieczone przed zanieczyszczeniem, w razie wydawania pracownikom gotowego posiłku, jego przygotowywanie oraz warunki jego spożywania powinny odpowiadać wymaganiom czystości;

j) w obrębie podwórza gospodarskiego powinny znajdować się czysto utrzymywane ustępy w liczbie zależnej od liczby stałych pracowników.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1933 r. i ma zastosowanie do gospodarstw o obszarze powyżej 30 hektarów, w województwach zaś warszawskiem, łódzkiem, kieleckiem, krakowskiem i lu-

belskiem do gospodarstw powyżej 15 hektarów, a w województwach poznańskiem i pomorskiem do wszystkich gospodarstw bez względu na ich obszar—o ile wymienione gospodarstwa zatrudniają pracowników najemnych.

Poz. 391. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 29 kwietnia 1931 r. o ulgach celnych na sandacze, szczupaki, leszcze i stynki.

z 12 maja Nr. 45 Rok 1931

Poz. 392. Rozporządzenie Ministra Poczt i Telegrafów z dnia 21 marca 1931 r. w sprawie ordynacji pocztowej.

---

z 15 maja Nr. 46 Rok 1931

Poz. 393. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1931 r. o rozszerzeniu granic miasta Lublina w powiecie i województwie lubelskiem.

Poz. 394. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Krukowo w powiecie wyrzyskim, województwie poznańskiem.

Poz. 395. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1931 r. o zniesieniu gminy wiejskiej Sieńsko w powiecie wągrowieckim, województwie poznańskiem.

Poz. 396. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1931 r. o zniesieniu gmin wiejskich Wrześnica i Bieganinek w powiecie pleszewskim, województwie poznańskiem.

Poz. 397. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1931 r. o zmianie granic obszaru dworskiego Drawski Młyn w powiecie czarnkowskim, województwie poznańskiem.

Poz. 398. Rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa z dnia 28 kwietnia 1931 r. o uldze celnej na śledzie solone.

Poz. 399. Rozporządzenie Ministra Spraw Wojskowych z dnia 27 marca 1931 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa oraz Spraw Wewnętrznych w sprawie zmiany załącznika do rozporządzenia z dnia 15 kwietnia 1929 r. o wykonaniu art. 53 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym.

Na podstawie art. 53 ustawy z dn. 23 maja 1924 r. o powszechnym obowiązku wojskowym, której jednolity tekst ogłoszony został w załączniku dc obwieszczenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 8 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 458) zarządza się co następuje:

§ 1. Załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wojskowych z dnia 15 kwietnia 1929 r., wydanego w porozumieniu z Ministrami Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Rolnictwa oraz Spraw Wewnętrznych (Dz. U. R. P. Nr. 37, poz. 331) otrzymuje brzmienie, podane w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia *).

Poz. 400. Oświadczenie Rządowe z dnia 10 stycznia 1931 r. w sprawie przystąpienia Szwecji do konwencji międzynarodowej dotyczącej opjum, podpisanej w Genewie dnia 19 lutego 1925 r.

Poz. 401. Oświadczenie Rządowe z dnia 10 stycznia 1931 r. w sprawie przystąpienia Kolumbji do konwencji międzynarodowej dotyczącej opjum, podpisanej w Genewie dnia 19 lutego 1925 r.

Poz. 402. Oświadczenie Rządowe z dnia 27 lutego 1931 r. w sprawie złożenia przez Jugosławję dokumentu ratyfikacyjnego konwencji pomiędzy Austrją, Włochami, Polską, Rumunją, Królestwem Serbów, Chorwatów i Słoweńców, oraz Czechosłowacją, dotyczącej emerytur, które były przyznane przez dawny Rząd Austrjacki, podpisanej w Rzymie dnia 6 kwietnia 1922 r.

Poz. 403. Oświadczenie Rządowe z dnia 13 marca 1931 r. w sprawie złożenia przez Rząd Holenderski w imieniu Holandji, Indyj Holenderskich, Surinamu i Curacao dokumentu ratyfikacyjnego międzynarodowego protokółu, dotyczącego zakazu używania na wojnie gazów duszących, trujących lub podobnych, oraz środków bakterjologicznych, podpisanego w Genewie dnia 17 czerwca 1925 r.

II.

Przedruki z Monitora Polskiego.

z 1 maja Nr. 100 Rok 1931

z 2 maja Nr. 101 Rok 1931

z 4 maja Nr. 102 Rok 1931

z 5 maja Nr. 103 Rok 1931

Poz. 153. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV 631/3/31 z dnia 16 kwietnia 1931 r.

---

*) Załącznika nie przedrukowano.

w sprawie wzoru świadectw pochodzenia, wymaganych przy udzielaniu zniżek konwencyjnych, a wystawianych przez urzędy celne w Italji.

z 6 maja Nr. 104 Rok 1931

Poz. 154. Okólnik Ministerstwa Skarbu L. D. IV/629/3/31 z dnia 16 kwietnia 1931 r. w sprawie wzoru świadectw pochodzenia, wymaganych przy udzielaniu zniżek konwencyjnych, a wystawianych przez bułgarskie urzędy celne.

z 7 maja Nr. 105 Rok 1931

z 8 maja Nr. 106 Rok 1931

Poz. 155. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 23 kwietnia 1931 r o częściowej zmianie zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z 20 lutego 1931 r. w przedmiocie określenia liczebnego składu członków i zastępców członków rady oraz zarządu dla poszczególnych gmin wyznaniowych żydowskich wielkich, mianowicie w Warszawie, oraz na obszarze województwa warszawskiego, łódzkiego, lubelskiego, kieleckiego i części województwa białostockiego.

Na podstawie art. 15 i 50 przepisów o organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego, w brzmieniu załącznika do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 października 1927 r. o unormowaniu stanu prawnego w organizacji gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej z wyjątkiem województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 52 z 1928 r., poz. 500) oraz §§ 1 i 3 rozporządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 24 października 1930 r. w sprawie regulaminu wyborczego dla wyboru organów gmin wyznaniowych żydowskich na obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 75, poz. 592) i stosownie do postanowienia § 4 zarządzenia Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dn. 3 lutego 1931 r. w przedmiocie dokonania wyborów organów zarządzających w gminach wyznaniowych żydowskich w Warszawie i na obszarze województwa warszawskiego, łódzkiego, lubelskiego, kieleckiego i części województwa białostockiego („Monitor Polski" Nr. 34, poz. 59) zarządzam co następuje:

§ 1.

Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 20 lutego 1931 r. („Monitor Polski" Nr. 52, poz. 87) ulega częściowej zmianie, mianowicie:

w § 1 w tabeli przy gminie wyznaniowej żydowskiej Warszawa w rubryce „Liczba członków zarządu" skreśla się liczbę 11 i na jej miejsce wstawia się liczbę 15.

§ 2.

Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

z 9 maja Nr. 107 Rok 1931

Poz. 156. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 157. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 158. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 159. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi za Dzielność.

z 11 maja Nr. 108 Rok 1931

Poz. 160. Zarządzenie Prezesa Rady Ministrów z 9 maja 1931 r. w sprawie organizacji P. A. T.

z 12 maja Nr. 109 Rok 1931

Poz. 161. Zarządzenie Wojewody Pomorskiego w sprawie uprawiania przemysłu okrężnego w Kartuzach.

z 13 maja Nr. 110 Rok 1931

Poz. 162. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 8 maja 1931 r. w sprawie mianowania radcy do Izby Przemysłowo-Handlowej w Sosnowcu.

z 15 maja Nr. 111 Rok 1931

Poz. 163. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Niepodległości z Mieczami, Krzyża Niepodległości oraz Medalu Niepodległości.

III.

Przedruki z innych wydawnictw urzędowych.

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

z 1 Kwietnia Nr. 6 Rok 1931

Okólnik Nr. 1600/II. A./31 o postępowaniu w sprawach karno-administracyjnych.

Do Panów Prezesów i Prokuratorów sądów okręgowych.

Doszło do mojej wiadomości, że niektóre sądy w toku rozpatrywania spraw karno-administracyjnych (art. 618 i nast. k. p. k.) poddają krytyce tryb postępowania władz administracyjnych stosowany w czasie przed wydaniem przez te władze orzeczenia, a niektóre sądy w wypadku stwierdzenia usterek w tem stadjum postępowania, które toczyło się przed władzami administracyjnemi — np. w razie zaniechania wyznaczenia rozprawy (art. 19 rozporządzenia o postępowaniu karno-administracyjnem z dnia 22 marca 1928 r. Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 365), lub w razie niezawezwania obwinionego na rozprawę (art. 21 cyt. rozporządzenia), — zwracają akta odnośnej władzy i żądają przeprowadzenia ponownego postępowania celem usunięcia zauważonych uchybień.

Tego rodzaju postępowanie sądu sprzeczne jest z wyraźnem postanowieniem art. 619 § 3 k. p. k., w myśl którego orzeczenie władzy administracyjnej zastępuje w postępowaniu sądowem prawomocny akt oskarżenia. O ile zatem orzeczenie to nie stało się już prawomocnem, prezes sądu (przewodniczący wydziału, sędzia w postępowaniu uproszczonem), nie badając czynności władzy administracyjnej, poprzedzających wydanie orzeczenia, winien w myśl art. 291 k. p. k. wyznaczyć termin rozprawy głównej, stosując przytem wskazówki, zawarte w okólniku z dnia 5 grudnia 1930 r. Nr. 1589 (Dz. Urzęd. Nr. 23, str. 477).

Podkreślić należy, że „żądanie skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego“ złożone w myśl art. 618 k. p. k. nie jest odwołaniem się do wyższej instancji, lecz jedynie powoduje zmianę właściwości władzy powołanej do rozpatrzenia sprawy (zamiast władzy administracyjnej—sąd); obojętne jest zatem dla sądu, który w myśl wyraźnego przepisu art. 622 k. p. k. rozpoznaje sprawę według przepisów obowiązujących w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, czy i jakie usterki zaszły w postępowaniu władzy administracyjnej.

Jeżeliby zatem sąd w toku rozpoznawania tego rodzaju spraw zauważył, że niektóre władze administracyjne stale nie stosują odpowiednich przepisów o postępowaniu, to — o ile usunięcie tych usterek nie da się osiągnąć w drodze bezpośredniego porozumienia sądu z kierownikiem danej władzy w myśl postanowień ustępu 8 powołanego okólnika Nr. 1589—zwrócić się winien w drodze służbowej do Ministerstwa Sprawiedliwości, podając konkretne wypadki zachodzących usterek.

Panów Prezesów i Prokuratorów proszę o podanie zasad wyrażonych w niniejszym okólniku do wiadomości wszystkim p. p. sędziom i prokuratorom, czynnym w podległych sądach i prokuraturach i o czuwanie nad ich przestrzeganiem.

Warszawa, dnia 16 marca 1931 r.

VI.

Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

120.

Okólnik Nr. 73

z dnia 1 maja 1931 r.

(OL. 4220/2) w sprawie utworzenia Biura Personalnego.

Do

P.P. Dyrektorów Departamentów I—V, Naczelników Wydziałów i wszystkich Urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Na zasadzie uchwały Rady Ministrów z dnia 2 marca 1931 r. i okólnika P. Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 marca 1931 r. Nr. 17 (L. 3545) w sprawie utworzenia w Ministerstwach Biur Personalnych, zarządzam co następuje:

1) tworzy się Biuro Personalne, zorganizowane na prawach samodzielnego wydziału, wyłączonego ze związku Departamentu;

2) Biuro Personalne podlega bezpośrednio Ministrowi (Podsekretarzowi Stanu dla spraw polityczno-administracyjnych);

3) do zakresu działania Biura Personalnego należą wszystkie sprawy osobowe urzędników i niższych funkcjonarjuszów centralnego zarządu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz władz, urzędów i instytucyj Ministerstwu podległych, a w szczególności:

a) sprawy doboru personelu,

b) przestrzeganie należytego i jednolitego stosowania przepisów z zakresu spraw personalnych.

c) współpraca w układaniu etatów i szkoleniu personelu urzędniczego,

d) stawianie wniosków w sprawie przystosowania budżetu do zamierzeń personalnych i organizacyjnych,

e) sprawy wynikające z naruszenia obowiązków służbowych,

f) sprawy odznaczeń,

g) ewidencja urzędników i niższych funkcjonarjuszów,

h) utrzymywanie wykazu imiennego urzędników (praktykantów) i niższych funkcjonarjuszów Ministerstwa,

i) statystyka liczbowa urzędników i niższych funkcjonarjuszów władz, urzędów i instytucyj podległych Ministerstwu, z podziałem urzędników na kategorje i stopnie służbowe.

4) Wydział Osobowy istniejący obecnie w składzie Departamentu Organizacyjnego Min. Spraw Wewn. kasuje się. Czynności tego wydziału przejmuje Biuro Personalne.

5) Departament V Służby Zdrowia przekaże Biuru Personalnemu te sprawy personalne, które w myśl obowiązującego szczegółowego podziału czynności Departament ten dotychczas załatwiał, a które wchodzą obecnie w zakres działania Biura Personalnego.

121.

Okólnik Nr. 74

z dnia 30 kwietnia 1931 r.

(SS. 1213/4) o aljenacji nieruchomości gromadzkich—tryb zatwierdzania uchwał zebrań gminnych i wioskowych.

Do

P. P. Wojewodów w Białymstoku, Kielcach, Lublinie, Łodzi i Warszawie.

Wskutek zapytania jednego z Panów Wojewodów Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po porozumieniu się z Ministerstwem Reform Rolnych wyjaśnia, że przy aljenacji majątków nieruchomych, nabytych przez gminy lub gromady na zasadzie ukazów z dnia 19 lutego 1864 r., obowiązują z reguły przepisy art. 118 ustawy o organizacji ziemskiej włościan (zb. pr. ces. ros. t. IX wyd. z r. 1913).

Natomiast przepisy art. 283 ustawy samorządu gminnego (zb. pr. ces. ros. t. II wyd. z r. 1892, kontyn. w latach 1906, 1910, 1912 i 1913) mają zastosowanie do aljenacji tylko tych majątków nieruchomych, które stanowią własność osad, tworzących oddzielne gminy lub gromady, a zostały nabyte w inny sposób niż na podstawie ukazu z dnia 19 lutego 1864 r.

W pierwszym wypadku odnośna uchwała zebrania gminnego lub gromadzkiego może być wykonana jedynie po uzyskaniu zezwolenia Ministra Reform Rolnych, a to w związku z postanowieniami art. 35 ustawy z dn. 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 90, poz. 706).

W drugim wypadku zatwierdza uchwałę wojewoda. Zatwierdzenie jednak uchwały przez wojewodę nie zwalnia od obowiązku uzyskania zezwolenia na aljenację, przewidzianego w rozporządzeniu tymczasowem Rady Ministrów z dnia 1 września 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz, 428).

W obu wypadkach prawomocnie powzięte i rzeczowo umotywowane uchwały należy przedkładać władzy kompetentnej do zatwierdzenia w drodze służbowej, przyczem instancje pośredniczące (wydział powiatowy, wojewoda) winny zaopatrzyć je w swoje opinje.

W związku z niniejszem wyjaśnieniem Ministerstwo uchyla przepis, zawarty w ustępie drugim § 8 instrukcji dla rad gminnych na obszarze dawnego Królestwa Kongresowego z dnia 24.III. 1919 r. (patrz Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 332, poz. 2).

122.

Okólnik Nr. 75

z dnia 30 kwietnia 1931 r.

(SS. 2767/1.) o prowadzącym pióro w Komisji wyborczej gminnej — wyrok N. T. A.

Do

Panów Wojewodów w Krakowie, Lwowie, Stanisławowie i Tarnopolu.

W wyroku z dn. 17.X. 1929 r. L. Rej. 4698 27 Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł nieważność aktu wyborczego w jednej z gmin województwa tarnopolskiego z powodu prowadzenia pióra w komisji wyborczej przez osobę, nie będącą członkiem tejże komisji.

Orzeczenie swe Najwyższy Trybunał Administracyjny uzasadnił w sposób następujący:

„Z treści rozdziału III ordynacji wyborczej gminnej, a w szczególności §§ 19 — 25 wynika bezsprzecznie, że ustawodawca, pragnąc aktowi wyborczemu zapewnić bezwzględną legalność, poruczył przeprowadzenie tegoż wyłącznie i kategorycznie samym wyborcom, względnie wyłonionej z ich grona komisji wyborczej, uniezależniając ją równocześnie od jakichkolwiek ubocznych wpływów, jakie mógłby spowodować udział postronnych osób w akcie wyborczym.

Z tego też względu nie można postanowienia § 24 ordynacji wyborczej gminnej, wspominającego w ustępie 1-szym i 2-gim o „trzymającym pióro“, rozumieć inaczej, niż w ten sposób, że ów trzymający pióro musi być równocześnie członkiem komisji wyborczej, gdyż inaczej rola komisji wyborczej, szczególnie w wypadku ustępu pierwszego wspomnianego paragrafu, ograniczałaby się wbrew przytoczonym wyżej przepisom ordynacji wyborczej jedynie

do kontroli legalności, samo zaś przeprowadzenie wyborów mogłoby spoczywać w innych rękach".

Podając to orzeczenie do wiadomości Panów Wojewodów, Ministerstwo poleca odpowiednio pouczyć podległych starostów i odnośne związki komunalne.

123.

Okólnik Nr. 76

z dnia 5 maja 1931 r.

(SF. 4404/3) w sprawie kar za zwłokę w płaceniu danin komunalnych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Okólnikiem z dnia 20.XI. 1930 r. L. D. V. 22659/1 Ministerstwo Skarbu, opierając się na postanowieniach art. 4 ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), poleciło podległym sobie władzom i urzędom skarbowym, aby od wszelkich wpłat, uskuteczniających począwszy od dnia 24 listopada 1930 r. na poczet nieodroczonych i nierozłożonych na raty zaległości w podatkach bezpośrednich i opłatach stemplowych, bez względu na czas ich powstania, pobierały aż do odwołania — kary za zwłokę w wysokości $1^1/_2\%$ miesięcznie, licząc od ustawowego terminu płatności.

Ponieważ przepisy wymienionej wyżej ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. stosuje się analogicznie — w myśl art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401) — do samoistnych danin komunalnych, przeto — nawiązując do wyjaśnień, zawartych w okólniku Min. Spr. Wewn. Nr. 114 z dnia 16.XII. 1925 r. Nr. SF. 3827/25 (Zb. Zarz. str. 145, poz. 1) i w ustępie piątym okólnika Nr. 19 z dnia 12.II. 1930 r. Nr. SF. 255/2 (Zb. Zarz. str. 312, poz. 6) — uważam za wskazane, aby związki komunalne, stosując analogię z art. 4 tejże ustawy, obniżyły stawkę kar za zwłokę z 2% na $1^1/_2\%$, t. j. do tej normy, do jakiej obniżyło ją Ministerstwo Skarbu. Za takiem powszechnem ujednostajnieniem wysokości kar za zwłokę przemawia zarówno wzgląd na obecną ciężką sytuację gospodarczą płatników, jak również okoliczność, że obniżona w myśl powyższego zarządzenia Ministerstwa Skarbu stawka kar za zwłokę przy poborze podatków państwowych stosuje się już i tak automatycznie do tych danin komunalnych, które pobierane są w postaci dodatków do podatków państwowych względnie udziału w tych podatkach.

Powyższe zechcą P. P. Wojewodowie podać do wiadomości zarządom związków komunalnych na podległym Im obszarze.

124.

Okólnik Nr. 77

z dnia 8 maja 1931 r.

(SF. 2025/11) w sprawie egzekwowania należności podatkowych za pośrednictwem władz gdańskich.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Wślad okólnika z dnia 20.IV b. r. Nr. 64 (SF. 2025/4) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła odpis zarządzenia Ministerstwa Skarbu z prośbą o podanie go zarządom związków komunalnych do wiadomości i analogicznego zastosowania.

MINISTERSTWO SKARBU
L. D. V. 3121/1.
Warszawa,
dnia 28 lutego 1931 r.

Do

wszystkich Izb Skarbowych, Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach oraz wszystkich Urzędów Skarbowych Podatków i Opłat Skarbowych, Urzędów Opłat Stemplowych i Kas Skarbowych.

Wślad równoczesnego zarządzenia L. D. V. 7455/1/30 w sprawie stosowania umowy polsko-gdańskiej z dnia 17 marca 1924 r. o ochronie i pomocy prawnej w dziedzinie podatków Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z władzami gdańskiemi — ustala minimalną łączną sumę zaległości, której dotyczyć mogą rekwizycyjne wnioski egzekucyjne (zarówno władz polskich, jak i gdańskich) na kwotę 8 zł. (5 gld.).

Równocześnie poleca się władzom skarbowym I instancji prowadzić dokładną ewidencję własnych wniosków o pomoc prawną, skierowanych bądź za pośrednictwem Izby Skarbowej, bądź też Ministerstwa Skarbu do gdańskich władz skarbowych, jak również i wniosków otrzymywanych do wykonania ze strony władz gdańskich.

(—) Grodyński
Podsekretarz Stanu

125.

Okólnik Nr. 78

z dnia 9 maja 1931 r.

(Wojsk. 428/2) w sprawie wieku rodziców poborowego — jako okoliczności uzasadniającej prawo do odroczenia służby wojskowej.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Wyjaśniając kwestję wynikłą na tle pewnego konkretnego wypadku, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że fakt osiągnięcia przez rodziców poborowego wieku określonego w art. 58 ustawy o powsz. obow. wojsk. może być uważany za okoliczność uzasadniającą prawo do ubiegania się o odroczenie służby wojskowej z art. 57 p. 1 powołanej ustawy z tem jednak, że prośba o takie odroczenie zostanie wniesiona w terminie 4-ch tygodni od daty zaistnienia powyższej okoliczności, zgodnie z postanowieniem art. 64 tejże ustawy.

Okólnik niniejszy wiąże się z okólnikiem Nr. 50 z dnia 8 IV.1930 r. Nr. Wojsk. 632/2 (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 1605 p. 15) i z pismem okólnem z dnia 9.IV.1931 r. Nr. Wojsk. 539/2 (punkt. 10).

126.

Okólnik Nr. 79

z dnia 11 maja 1931 r.

(Wojsk.133/3) o uldze z art. 55 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym — stosowanie do osób duchownych wyznania rzym.-kat.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

W związku z okólnikiem Nr. 63 z dnia 16.III.1929 r. Nr. Wojsk. 1945/1 (Zb. Zarz. Min. Spr. Wewn. str. 1603 poz. 8), Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia, że podane w tym okólniku terminy zgłaszania prawa do ulgi z art. 55 ustawy o pow. ob. wojsk. nie dotyczą duchowieństwa rzymsko-katolickiego. Duchowni bowiem wyznania katolickiego, jak również zakonnicy tego wyznania, uczniowie seminarjum oraz nowicjusze, którzy wstąpili do nowicjatów lub zgromadzeń katolickich, przed wypowiedzeniem wojny są — na zasadzie art. V Konkordatu zawartego ze Stolicą Apostolską zwolnieni od służby wojskowej wogóle. Ulga ta zagwarantowana została Konkordatem, na czas pozostawania wymienionych osób w jednej z wyliczonych tam kategoryj osób duchownych i jako ustawa oparta na umowie międzynarodowej stanowi do innych ustaw w tej dziedzinie lex specialis, bez względu na przepisy art. 64 ustawy.

127.

Okólnik Nr. 80

z dnia 9 maja 1931 r.

(SS. 2691/1.) o wynagrodzeniu funkcjonarjuszów państwowych za ich pracę w samorządzie w czasie ćwiczeń wojskowych.

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem p. wojewody śląskiego).

Wobec zapytań skierowanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w sprawie wypłaty funkcjonarjuszom państwowym wynagrodzenia za ich pracę w samorządzie w czasie perjodycznych ćwiczeń wojskowych, na które funkcjonarjusze ci są powoływani, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia co następuje:

Ponieważ sprawa pobierania przez funkcjonarjuszów państwowych uposażenia za ich pracę w samorządzie w czasie pełnienia ćwiczeń wojskowych nie jest uregulowana żadnemi specjalnemi przepisami, należałoby przeto zastosować w tym wypadku przepisy ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924), a mianowicie ust. 2-gi art. 13 w myśl którego funkcjonarjusze państwowi zatrzymują pełne uposażenie z tytułu służby cywilnej, czyli że funkcjonarjusz państwowy winien również zatrzymać swe uposażenie z tytułu wykonywanej przezeń pracy w danym związku komunalnym.

Nie sprzeciwia się temu przepis § 22 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 30 grudnia 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073), w myśl którego starosta zatrzymuje dodatek za pracę w samorządzie jedynie tylko w razie choroby lub normalnego urlopu, za taki bowiem winien być uznany urlop na ćwiczenia wojskowe jako ustawowo przewidziany i niezależny od woli danego pracownika.

Natomiast w czasie ćwiczeń wojskowych nie powinny być wypłacane funkcjonarjuszom państwowym dodatki, mające charakter zwrotu efektywnie poniesionych przez pracownika wydatków jak np. ryczałt objazdowy, ryczałt na środki lokomocji wypłacane kierownikom powiat. zarządów drogowych i t. d.

128.

Okólnik Nr. 81.

z dnia 12 maja 1931 r.

(OB. 1028/14) o zaliczkach na uposażenie.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Naczelnika Urzędu Spraw Mniejszości w Katowicach.

Pan Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z Ministrem Skarbu okólnikiem z dnia 4 maja 1931 r. Nr. 30 na zasadzie art. 15 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 924) w brzmieniu, ustalonem w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38, poz. 370) oraz na zasadzie art. 6 § 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107) — zarządził, co następuje:

I. Bezprocentowe zaliczki na uposażenie mogą być udzielane zgodnie z wyżej powołanemi przepisami funkcjonarjuszom państwowym wyszczególnionym w art. 1 ustawy uposażeniowej z dnia 9 października 1923 r. Sędziom i prokuratorom, oficerom zawodowym i tym oficerom rezerwy zatrzymanym w czynnej służbie, którzy zostali zakwalifikowani na oficerów zawodowych, oraz szeregowym zawodowym.

Z pośród osób wyżej wymienionych wyłącza się od prawa do zaliczki te, które: a) pozostają w stanie nieczynnym, względnie w stanie rozporządzalności, b) są zawieszone w pełnieniu służby, c) pozostają na urlopie bezpłatnym, oraz d) którym wypowiedziano stosunek służbowy.

W drodze wyjątku od postanowień, zawartych w p. c) ustępu poprzedniego, mogą być udzielane bezprocentowe zaliczki na uposażenie osobom, pozostającym na bezpłatnym urlopie, udzielonym dla uzupełnienia studjów. W tym wypadku potrącanie rat udzielonej zaliczki z uposażenia rozpoczyna się od 1 dnia miesiąca następującego po ukończeniu urlopu.

II. Zaliczki mogą być udzielane w zasadzie tylko na pokrycie wydatków spowodowanych długotrwałą chorobą proszącego, chorobą lub śmiercią tych członków rodziny, do których utrzymania proszący jest prawnie obowiązany na spłatę długów powstałych bez winy proszącego, w wypadku utraty niezbędnych ruchomości, na koszty odbycia podróży naukowych, ogłoszenia pracy naukowej, jak również na koszty budowy własnego mieszkania. W zupełnie wyjątkowych wypadkach mogą być przyznawane zaliczki również na cele konsumpcyjne, jak np. na zakup ubrania, obuwia, opału na zimę i t. p.

Prawo do otrzymania zaliczki na koszty budowy własnego mieszkania przysługuje osobom, wymienionym w p. I, jeżeli 1) nie mają odpowiedniego do swego stanu rodzinnego mieszkania, wynajętego bezpośrednio od właściciela w domu, podlegającym ochronie lokatorów i 2) jeżeli bądź to same, bądź do spółki z małżonkiem, rodzicami, lub rodzeństwem, o ile z osobami temi prowadzą wspólne gospodarstwo domowe rozpoczęły już budowę mieszkania na własność, bądź też są członkami spółdzielni mieszkaniowej, która buduje dla nich mieszkania w domu spółdzielczym. Z pośród zaś wymienionych osób, należy uwzględniać w pierwszym rzędzie osoby, znajdujące się w wyjątkowo niekorzystnem położeniu mieszkaniowem (np. osoby mieszkające poza granicami miejscowości, w której pełnią służbę i t. p.)

Na budowę jednego i tego samego mieszkania może być udzielona zaliczka tylko raz jeden.

W wypadkach innych, niż wymienione w poprzednich ustępach, mogą być udzielane zaliczki tylko wyjątkowo za uprzednią zgodą Ministerstwa Skarbu, w razie istnienia okoliczności, zasługujących na szczególne uwzględnienie.

III. Uwzględnienie prośby o udzielenie zaliczki zależne jest od udowodnienia przez proszącego, że w danym wypadku zachodzi jedna z wymienionych w p. II okoliczności.

IV. Zaliczkę na uposażenie przyznaje się w złotych do wysokości nieprzekraczającej 3-miesięcznego uposażenia.

Zaliczka na koszty budowy własnego mieszkania może być przyznana do wysokości, nieprzekraczającej 6-miesięcznego uposażenia. Jeżeli zaliczka ta przekracza 3 miesięczne uposażenie, wymagana jest uprzednio zgoda Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu.

Zaliczka w wysokości przekraczającej 3-miesięczne uposażenie może być udzielona prowizorycznym funkcjonarjuszom państwowym tylko wtedy, jeżeli zostanie zabezpieczona i to albo hipotecznie, albo przez zobowiązanie dwu wypłacalnych ręczycieli.

Za podstawę obliczenia przyjmuje się uposażenie, przysługujące na zasadzie art 3, 4, 37 ust. 1, 47 ust. 1, 48 ust. 2, 49 ust. 2, 54 ust. 1, 62 ust. 1 i 118 ustawy z dnia 9 października 1923 r. o uposażeniu funkcjonarjuszów państwowych i wojska (Dz. U R. P. Nr. 116, poz. 924), oraz art. 4, 5, 8 i 25 ustawy z dnia 5 grudnia 1923 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnem i administracyjnem oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr. 134, poz. 1107),

przy uwzględnieniu postanowień art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 r. o uzupełnieniu prowizorjum budżetowego na czas od 1 października do 31 grudnia 1926 r. i o prowizorjum budżetowem na czas od 1 stycznia do 31 marca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 125, poz. 725) oraz art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 stycznia 1928 r. w sprawie podwyższenia uposażenia wojskowych zawodowych i oficerów rezerwy, zatrzymanych w służbie czynnej (Dz. U. R. P. Nr. 7, poz. 42). Ponadto uwzględnia się przy obliczaniu zaliczki dodatek mieszkaniowy.

Zaliczka udzielona na cele konsumpcyjne nie może przekraczać 1-miesięcznego uposażenia.

Wysokość zaliczki zależna jest od udowodnienia przez proszącego potrzeby uzyskania zaliczki w takiej właśnie wysokości.

Zwrot zaliczki, udzielonej osobom, pełniącym służbę w kraju, do wysokości 1-miesięcznego uposażenia następuje w nie więcej niż 12, zaliczki udzielonej do wysokości 2-miesięcznego uposażenia w nie więcej niż 18, zaliczki udzielonej do wysokości 3-miesięcznego uposażenia w nie więcej niż 30, wreszcie zwrot zaliczki udzielonej w wymiarze wyższym niż 3-miesięczne uposażenie w nie więcej niż 36 bezpośrednio po sobie następujących ratach miesięcznych.

Zwrot zaliczki, udzielonej osobom zajmującym stanowiska na obszarze W. M. Gdańska i zagranicą do wysokości 1-miesięcznego uposażenia, następuje w nie więcej niż 6, zaliczki udzielonej do wysokości 2-miesięcznego uposażenia w nie więcej niż 12, wreszcie zwrot zaliczki w wymiarze wyższym w nie więcej niż 24 bezpośrednio po sobie następujących ratach miesięcznych.

Raty zaliczki potrąca się z uposażenia, począwszy od 1 dnia miesiąca następującego po przyznaniu zaliczki.

W wyjątkowych wypadkach, szczegółowo uzasadnionych, zaliczka może być udzielona przed ostateczną spłatą poprzedniej zaliczki.

VI. Przyznawanie zaliczek osobom, pełniącym służbę we władzach naczelnych, służy tymże władzom, z wyjątkiem kierowników tych władz, którym zaliczki przyznaje Prezes Rady Ministrów. Przyznawanie zaliczek osobom, pełniącym służbę przy władzach i urzędach niższych instancyj, służy władzom podległym bezpośrednio władzy naczelnej, z wyjątkiem kierowników tych władz, którym przyznaje zaliczki władza naczelna.

W wypadkach, gdy chodzi o udzielenie zaliczki przed spłatą połowy zaliczki poprzedniej, przyznawanie zaliczek należy zawsze do władzy naczelnej.

VII. W wypadkach rozwiązania stosunku służbowego bez uposażenia emerytalnego należy zaległe raty zaliczki potrącić w całości, względnie zażądać zwrotu zaliczki w całości.

VIII. W razie śmierci przed spłatą zaliczki dług z powyższego tytułu obciąża spadkobierców do wysokości odziedziczonego majątku zgodnie z przepisami obowiązujących ustaw cywilnych.

IX. W sprawie umorzenia nieściągalnych rat zaliczek na uposażenie obowiązują postanowienia okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 4 lipca 1930 r. L. D. III. 205/1/30 w sprawie zasad umarzania niektórych wierzytelności Skarbu Państwa (p. okólnik M-stwa Spr. Wewn. Nr. 129 z dnia 16.VII. 1930 r. (Zb. Zarz. str. 1655).

X. Kontrola regularnych spłat zaliczek należy do obowiązków władz asygnujących uposażenie służbowe.

XI. Ilość rat pozostałych do spłacenia z już zaciągniętych zaliczek może być zwiększona w ten sposób, ażeby ogólna ilość rat danej zaliczki już spłaconych i pozostałych do spłacania nie przekraczała wyżej ustalonej maksymalnej ilości rat.

W wypadkach, w których wyjątkowo za zgodą Prezesa Rady Ministrów i Ministra Skarbu rozłożono dotychczas spłatę zaliczki na 36 rat, ogólna ilość rat spłaconych i pozostałych do spłacenia może być zwiększona do 48.

Powyższe zarządzenie podaje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych do wiadomości i stosowania, zaznaczając, że okólnik niniejszy nie daje podstawy do żądania zwiększenia rozporządzalnego funduszu zaliczkowego.

Wnioski w sprawach zaliczek, których udzielenie uzależnione będzie od decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych względnie P. Prezesa Rady Ministrów, kierować należy do Ministerstwa łącznie z podaniami petentów i wymaganemi dowodami. Poza tem wnioski winny zawierać wszystkie dane, jakie w myśl podanego zarządzenia potrzebne są dla merytorycznego rozpatrzenia sprawy.

Poprzednie pisma okólne i okólniki, dotyczące udzielania zaliczek na uposażenie, a mianowicie: pisma okólne z dn. 31.V.1926 r. Nr. AB. 3992, z dn. 12.VII.1926 r. Nr AB. 5099, z dnia 7.XII.1927 r. Nr. OB. 4082 (Zb. Zarz. str. 1650 i 1651), z dn. 9.VII.1928 r. Nr. OB. 1322, z dn. 23.II.1929 r. Nr. OB. 1028/4 (Zb. Zarz. str. 1654), oraz okólniki Nr. 83 z dn. 22.V.1928 r. (Zb. Zarz. str. 1653), Nr. 255 z 13.XII.1928 r. (Zb. Zarz. str. 1654) i Nr. 15 z dn. 26.I.1931 r. (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr. 1 z 1931 r.) uchyla się.

VII.

Pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

129.

Pismo Nr. Wojsk. 566/2

z dnia 25 kwietnia 1931 r.

o zatrzymywaniu dokumentów wojskowych przez władze cywilne.

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu m. st. Warszawy i Komendanta Głównego P. P.

Ministerstwo Spraw Wojskowych komunikuje, że w niektórych urzędach i organach państwowych, czy też komunalnych zdarzają się wypadki odbierania od osób, należących do rezerwy, czy też pospolitego ruszenia—w różnych celach wojskowych dokumentów osobistych z kartami mob.

Ponieważ tego rodzaju postępowanie władz państwowych i organów samorządowych koliduje z przepisami art. 98 ustawy o powsz. obow. wojsk., w myśl których wszyscy rezerwiści, czy też osoby zaliczone do pospolitego ruszenia powinny posiadać przy sobie wojskowy dokument legitymacyjny pod rygorem kary, przewidzianej w pomienionym artykule, przeto Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu) o wydanie w tym przedmiocie stosownych wyjaśnień podległym organom.

130.

Pismo Nr. OB. 4880

z dnia 6 maja 1931 r.

w sprawie zalegania urzędów państwowych ze spłacaniem składek na rzecz Kas Chorych.

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu m. st. Warszawy, Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego i Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza.

Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej nadesłało do Min. Spraw Wewnętrznych pismo z dnia 24 marca 1931 r. Nr. 1428/Pr. Gab. treści następującej:

Zgodnie z art. 52 ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. Nr. 44, poz. 272), pracodawcy zatrudniający osoby, podlegające obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek choroby—obowiązani są składki należne Kasom Chorych wnosić lub nadsyłać Kasom, w terminach ustalonych przez Zarząd Kasy. Obowiązek ten ciąży na wszystkich pracodawcach, a więc również na Państwie w tym wypadku, kiedy ono występuje w tym charakterze. Nie wszystkie jednak urzędy i instytucje państwowe przestrzegają terminowego wpłacania składek Kasom Chorych, na skutek czego powstają wielkie, bo wynoszące kilka miljonów, zaległości sum pieniężnych, należności Kas Chorych do Skarbu Państwa z tego tytułu (pretensje samej Kasy Chorych m. Warszawy do instytucyj i urzędów państwowych wynoszą 1.087.669.30 zł.).

Kasy Chorych bardzo silnie odczuły ogólny kryzys gospodarczy, gdyż z jednej strony — zwiększające się rzesze bezrobotnych, leczonych przez Kasy Chorych bezpłatnie na zasadzie ustawy o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby, otrzymują świadczenia w poprzedniej wysokości, podczas gdy dochody Kas zmalały wskutek redukcji pracowników, zmniejszenia dni pracy, albo zgoła likwidowania różnych przedsiębiorstw, — z drugiej strony brak gotówki jest powodem słabej wypłacalności pracodawców, przez co zaległości z tytułu należności za składki wzrastają, dochodząc do stu miljonów złotych. Stan ten finansowy Kas, zmusza je do zaciągania pożyczek nieraz wysoko oprocentowanych, względnie do wstrzymania wypłat szpitalom, aptekom, a nawet własnemu personelowi.

Ponieważ powyższy krytyczny stan finansowy Kas Chorych czyni niezbędnem natychmiastowe spłacenie Kasom należnych im sum ze strony Państwa, jak również terminowe płacenie im na przyszłość przez instytucje i urzędy państwowe składek za swych pracowników, zatrudnionych na podstawie kontraktu, uprzejmie proszę Pana Ministrą o wydanie podległym Mu urzędom i instytucjom, zmierzających w tym kierunku zarządzeń.

Uznając w zupełności słuszność przytoczonych motywów, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje powyższe pismo do wiadomości celem wydania odpowiednich zarządzeń w kierunku bezwzględnego niedopuszczenia do zalegania ze spłacaniem składek na rzecz Kas Chorych.

VIII.
Nowe książki i czasopisma.

A. Zalecone do użytku.

131.

„Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 24/II 28 r. o odpowiedzialności dyscyplinarnej funkcjonarjuszów publicznych na obszarze woj. poznańskiego i pomorskiego" w opracowaniu Saturnina Mravincsics'a Prezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu.

Książka ta jest jedynem dotychczas opracowaniem przepisów dyscyplinarnych dla funkcjonarjuszów samorządowych w b. dzielnicy pruskiej. Zawiera ona oprócz tekstu samego rozporządzenia z dn. 24.II.28 r. również tekst przepisów kodeksu postępowania karnego, które posiłkowo w postępowaniu dyscyplinarnem mają zastosowanie, oraz komentarze opierające się na dotychczasowem orzecznictwie Wyższej Komisji Dyscyplinarnej w Poznaniu.

Książkę tę zaleca się do użytku komisyj dyscyplinarnych na terenie województw: poznańskiego i pomorskiego i wszystkich urzędników samorządu terytorjalnego tych województw.

Książkę można nabywać w Poznaniu, Starostwo Krajowe, Wojewódzki Instytut Wydawniczy.

Drukarnia Policyjna, Warszawa, Długa 38.